

TOHUUM

FİKRE
SANATA
RUHA

nisan/mayıs/haziran 2016 sayı: 155

Yabancı Dil ile İmtihanımız

**Motivasyon
eksikliği mi,
sistem
sorunu mu?**

04

DO YOU
SPEAK
ENGLISH?

Salut Olâ Cicc
Mej Bonjour Hola
Tsubem Hello Cicc
Mi hao Guten Tag
Hei Hola Olâ

İlk Öncülerden

**BEKİR
TOPALOĞLU** | 24

Anadolu'nun

Ulular: **ULU
CAMİLERİMİZ** | 50

HATIRA

iHL'li Şair

ŞEREF AKBABA | 44

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2016
SAYI: 155

ÖNDER adına imtiyaz sahibi
HALİT BEKİROĞLU

Yayın Danışmanı
VEYSEL BAŞAR

Editör
SELİM CAYIK
Yayın Koordinatörü
TUBA KARAÇORLU

Yayın Kurulu
DEMET TEZCAN
FURKAN GÜNGÖR
AYŞE ÇOBAN
ESRA TEYMUR ŞİMŞEK
SALİH ÖZSARI

Tasarım-Uygulama
GNG TANITIM

Reklam
FURKAN GÜNGÖR

Baskı

İletişim - Yönetim Yeri
ALEMDAR MAH. YEREBATAN CAD.
SALKIM SÖĞÜT SOK. NO:7 FATİH-İSTANBUL
0 (212) 519 09 53

*Her hakkı mahfuzdur.
Dergideki yazı, fotoğraf ve
diğer görsellerin izin alınmadan veya
kaynak gösterilmeden her türlü
ortamda çoğaltılması yasaktır.*

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle ülkemizde veya dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen herhangi bir olay hakkında bilgiye ulaşma hızımız artık saniyelerle ölçülüyor. Akıllı telefonlarımıza an be an gelen haber bildirimleri sayesinde artık ne televizyona ne de gazeteye ihtiyacımız var. Ancak enformasyona hızlı erişim ilk bakışta olumlu bir durum gibi gözükse de yoğun enformasyona maruz kalmak herhangi bir konu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmamızı engelliyor.

Bilgi sahibi olmak için kitaplara başvurmak doğru bir yöntem ancak güncel konuları derinlemesine kavramak veya tam tersi, önemli konuları derinlemesine kavramak amacıyla gündeme getirmek için en uygun mecralar hala dergiler.

Dergimiz Tohum'un 155. sayısında millet olarak sahip olduğumuz kanayan bir yarayı, yabancı dil eğitimi konusunu gündeme getirdik. Yabancı dil öğrenme sorunumuz on yıllardır var olan bir sorun. Çocuk yaşta başlayan eğitimimiz lise, üniversite, hatta sonrasında da devam etmesine rağmen bu konuda çok fazla mesafe kat edemiyoruz. Ülkemizde çok küçük bir azınlığın yabancı dili iyi bir şekilde öğrenmesi ve kullanması ise akıllara yaşadığımız sorunun kaynağının ne olduğunu öğrenmeye itiyor. Sorun eğitim sistemimizle mi alakalı yoksa bu sorunun altında yatan başka nedenler mi var? Ayrıca sorunu çözmek için neler yapılmalı? Bu ve benzeri soruları konunun uzmanlarına sorduk. Ve kangrene dönmüş bu sorun ile ilgili istifa edeceğinizi düşündüğümüz bir dosya çıktı ortaya.

Hepimizin malumu yanı başımızda, Suriye'de büyük bir trajedi yaşanıyor. Bu trajedi dünyayı "mülteci sorunu" gibi imtihanla baş başa bıraktı. Türkiye bu imtihanı alınının aklıyla geçen az sayıdaki ülkeden biriyken gelişmişlik düzeyleri ile örnek gösterilen Avrupa ülkelerinin performansı yerlerde sürünüyor. Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi başkanı Ayhan Küçük ile yaptığımız söyleşi Avrupa ülkelerine sığınan Suriyeli mültecilerin ne denli kötü şartlarda yaşam mücadelesi verdiklerini gözler önüne seriyor.

"Âlimin ölümü, âlemin ölümü gibidir" hadis-i şerifinin hikmetini bir kez daha kavramamıza vesile olan bir ismi, Bekir Topaloğlu'nu ailesi, dostları ve talebeleri anlattılar. Merhum Topaloğlu'nun hayatı bir âlimin ahlakını gözler önüne seren bir ibret tablosu niteliğinde.

Bu sayımızda imam-hatip liseli bir şairimizi sayfalarımıza konuk ettik. Şeref Akbaba önemli siyer âlimlerinden Muhammed Hamidullah ile lise yıllarında nasıl tanıştığını anlattı ve bizlerle bir şiirini paylaştı.

Önümüzdeki sayılarda buluşmak dileğiyle...

Selim Cayık

İÇİNDEKİLER

03 BASKANDAN
Bir lisan,
Bir insan

16 NOSTALJİ / Faruk Kadri TİMURTAŞ
Dilde Aşırı Özleştiricilik

20 RÖPORTAJ/AYHAN KÜÇÜK
Mülteciliğin tek çözümü,
Suriyelilerin yuvalarına
dönmesidir.

24 VEFA
İlk öncülerden:
Bekir Topaloğlu

36 KÜLTÜR-SANAT
Musikimizin Yol Haritaları
Makamlar

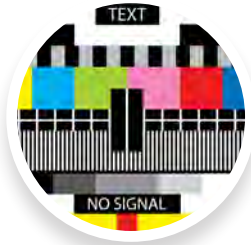
DO YOU
SPEAK
ENGLISH?

04

DOSYA

Yabancı Dil ile İmtihanımız

Motivasyon eksikliği mi, sistem sorunu mu?

40 MAKALE/ÜMMÜHAN ATAK DOĞAN
Seni Yeniceem Medya!

44 HATIRA
iHL'li şair
ŞEREF AKBABA

48 MAKALE/TEMEL HAZIROĞLU
Habil
Duruşu

50 KÜLTÜR-SANAT
Ulu Cami'lerimiz

56 MAKALE/MELİHA ÖZSAĞLAMLAR
Kalbin taştan, taş senin

60 KİTAP
Deli Halid Paşa

62 AJANDA

Bir lisan, Bir insan

Halit Bekiroğlu

Bir lisan, bir insan” der eskiler. Tasavvur dünyamızda “her insan bir dünya”dır. Bunun içindir ki “haksız yere bir insanı öldüren, bütün bir insanlığı öldürmüş gibi” görülür.

İnsanlığımıza yönelik, dünyamıza yönelik çaba içerisinde olarak kurtuluşumuzu yakalayabiliriz. Bu gerçekçeyle Tohum Dergisi’nin bu sayısında insanlığa yönelik çabamızın en önemli enstrümanı olan dili ele alıyoruz.

Dil bizi biz yapar, diğer varlıklardan ayırır. Düşünce eyleminin en önemli basamağıdır dil. Düşünerek anlayabilir ve ancak anlayarak yayabiliriz düşüncelerimizi.

Bireyin zihnindeki düşünce kendinden ibaret kaldıkça çok anlamlı olmaz. O düşüncenin diğer insanlarla ilişkisi, yaşadığı coğrafyada ve dünyada karşılığı ile ele alındığında daha anlamlı bir çabaya evrilmiş olur.

“Tanışmak için kavimlere ve kabilelere ayrılmış” olmamız, tanışıklığımızı dil aracılığıyla gerçekleştirir. Dil farklı kabilelerden oluşumuzun da en önemli göstergesidir. Kabilecilik, ırkçılık, dilcilik yapmadan birbirimizin farklılıklarını, özgün taraflarını anlayabilmenin vesilesidir dil.

Dünyamızda bunca ayrıştırıcı unsur varken dillerimizi birleştirici unsura dönüştürebilme fırsatına yoğunlaşmayı önemsiyoruz. İslam dünyasının ortak dili olan/olması gereken Arapça’nın yanında, dünyada en yaygın olarak kullanılan İngilizce, İspanyolca, Türkçe, Çince, Farsça vb dillerin insanlığı “buluşturan” birer enstrüman olarak yeniden masaya yatırılması gerektiğine inanıyoruz.

Ülkemizde “dil öğrenmenin zorluğu” meselesi, üzerinde detaylıca durmamızı gerektiriyor. Adeta hiçbir “yabancı dil” konusunda başarılı olamamış bir ülke olarak eğitim sistemimizde anaokulundan doktora kadar her aşamada “dile maruz kalmamız” a rağmen neden dil öğrenemediğimizin muhasebesini yapıyoruz.

Başta imam hatip camiası olmak üzere, dünyaya ve insanlığa yönelik derdi olan, yeni bir medeniyet kurulma evresinde rol üstlenmesi gerekenlerin, küresel ölçekte çaba göstermesinin yolu dil meselesindeki barikatı aşmakla mümkün olacaktır. Son üç asrın talihsizliğini tersine çevirebileceğimiz evreyi, dili de kullanarak dar alanlarımızdan çıkmak suretiyle başarılı bir evreye dönüştürebiliriz.

Bizi bize hapsetmek isteyen dış etkenleri elimizin tersiyle itip lisanlarımızla bizi insan yapan ve yeni âlemlere açacak olan, mesajımızı kendimizin ötesine taşıyacak olan enstrümanları daha verimli değerlendirebilmeyi umuyoruz.

Dil öğrenme fobisini ortadan kaldıracığımız, İslam dünyasının ve insanlığın yaşadığı krizi, dillerimizi ortaklaştırarak aşabileceğimiz bir döneme geçeceğimize inanıyoruz.

SELİM CAYIK

Yabancı Dil ile İmtihanımız

Motivasyon eksikliği mi, sistem sorunu mu?

Millet olarak yeniliklere açık, farklı ortamlara kolayca uyum sağlayan, pratik zekâmızla, kestirme yöntemlerimizle çözülmesi zor pek çok sorunu çözebilen bir yapıya sahip olduğumuz tartışmasız bir gerçek. Yetenek, bilgi ve disiplin gerektiren, bilim, kültür ve sanat alanlarında tarih boyunca önemli başarılarla imza atmış olduğumuzu da kimse inkâr edemez. Selçuklu ve Osmanlı ile birlikte neredeyse bin yıl boyunca siyasi, askeri ve ekonomik hâkimiyetimizle tarihe damga vurmuş, dünyaya şekil vermiş bir millet olduğumuzu söylemeye gerek bile yok.

Madem gerek yok, neden söylüyoruz? Çünkü bu denli başarılarla dolu bir geçmişe ve günümüzde aynı başarıları yakalayabilecek potansiyele sahip olmamıza rağmen ortada son derece anlaşılabilir bir durum var: Yabancı dil öğrenemiyoruz! Yabancı dil derken de günümüzde beynelmilel iletişim dili olması sebebiyle elbette İngilizceyi kast ediyoruz. Acaba bu “beynelmilel” meselesi canımızı sıkıyor olabilir mi? En nihayetinde bin yıl boyunca üç kıtaya damgasını vurmuş bir neslin ahvadı olarak “elin İngilizisi”nin dilini öğrenmek zorumuza gidiyor olabilir mi? Elbette bu işin latifesi, yabancı dil öğrenememe sebebinin gurura bağlamak meseleyi hafifletmek olur. İlla ki “her şakanın altında bir ciddiyet vardır” ancak biz yine de bu gerekçeyi bir kenara bırakıp daha ciddi sebeplere odaklanalım.

HOCAM GERÇEK HAYATTA BU BİZİM NE İŞİMİZE YARAYACAK?

Bu soruyu öğrencilik hayatınız boyunca en azından bir kere sormuş, olmadı aklınızdan geçirmişsinizdir. Her sorulduğunda öğretmenlerin sinirlerini zıplatma potansiyeli taşıyan bu soru genelde matematik, fizik, kimya, felsefe gibi soyut muhtevaya sahip dersler için sorulur. Peki, bu soruyu yabancı diller için sorsak ne olur? Siz bunun cevabını düşüncelerinizde size yıllar önce İngiltere’ye yerleşip kebabçı dükkanı işletmeye başlayan bir Türk’ün anekdotunu aktaralım.

Kısa sürede müdavimlerini oluşturan söz konusu kebabçıya günün birinde bir İngiliz grup gelir. Kebabçı ustamız İngilizleri güler yüzle karşılayıp masalarına yerleştirdikten sonra çalışanlarına döner ve şöyle seslenir: “Oğlum ilgilenen turistler”. İngilizleri İngiltere’de “turist” olarak gören kebabçı ustasının durumunu Türklere has bir özgüvenle de açıklayabiliriz ancak ağırlıklı olarak Türklerin ikamet ettiği bir bölgede yaşamaması, çalışması, sıklıkla Türklere

muhatap olması, çalışanlarının Türk olması gibi sebepler sanırım bu gerçek yaşam fikrini daha iyi izah eder.

YA İHTİYACIMIZ YOKSA!

Arkadaş grubuyla dil öğrenmek için İngiltere’ye gidip bir sene sonra tek kelime öğrenmeden dönenleri duymuşsunuzdur. Peki, tam tersi bir örneğe ne dersiniz. Ülkemizde tarihi ve turistik mekânları tanıtmak için turistlerin etrafında fır dönen, satış yapabilecek düzeyde de olsa 4-5 dili konuşabilen 13-14 yaşlarındaki çocuklar mesela; gözünüzde canlandı değil mi?

Bu peş peşe sıraladığımız örneklerin en önemli ortak noktası yabancı dil öğrenmeye duyulan “ihtiyaç”. Burada not alma, ders geçme, kariyer gibi “hayati” olmayan mecburiyetlerin aksine gündelik yaşamı idame ettirmek gibi bir zorunluluktan kaynaklanan bir ihtiyaçtan söz ediyoruz. İngiltere’de de olsa sürekli Türklere muhatap olan kebabçı veya tamamı Türklere oluşan arkadaş grubuyla İngiltere’ye dil öğrenmeye gidenlerin sürekli Türklere birlikte oldukları için İngilizce öğrenmeye ihtiyaç

duymazken para kazanmak zorunda olan çocuklar iyi kötü birkaç dili konuşmak zorunda.

İhtiyaç ve zorunluluğun motivasyona etkisi tartışılmaz. Bu yüzden belki de yabancı dil öğrenmek konusunda yaşadığımız en temel problem motivasyon. Dolayısıyla en başta sorduğumuz, belki de ciddiye almadığımız “gerçek hayatta ne işimize yarayacak?” sorusu bir anda ciddiyete bürünüyor. Neden yabancı dil öğreniyoruz, neden öğrenmek istiyoruz veya istemiyoruz, öğrenirsek ne olur, öğrenmezsek ne olur gibi sorular da bu soruya yeni açılımlar sağlayabilecek, belki de bize bir yol haritası çizebilecek sorular. Belki gerçekten ihtiyacımız yok, belki de var fakat turistlere satış yapan çocuklar misali yabancı dili sadece belli bir düzeyde ve belirli bir veçhesiyle öğrenmemiz gerekiyor. Ya da gerçekten de dilin tüm inceliklerini öğrenmeye ihtiyacımız var.

Sözü sisteme getirmesek olmaz

Bunun idealize edilmiş bir yaklaşım olduğunu düşünebilirsiniz. Evet, haklısınız, ihtiyacı ortaya çıkaracak ve motivasyonu sağlayacak bu soruları sormak belki yetişkinler açısından ve bireysel düzeyde işe yarayabilir ancak okul sıralarında başlayan bir yabancı dil eğitimi söz konusu ve bu soruları daha yeni akıl baliğ olmaya başlayan çocuklara sormak, yabancı dil öğrenme ihtiyaçları olduğuna onları ikna etmek ve o motivasyonu bu yolla sağlamak pek gerçekçi gözüküyor.

Evet doğru, okul sıralarındaki çocukların bu motivasyonu bireysel çabalarıyla ortaya çıkarmaları mümkün değil. Dolayısıyla bu motivasyonun haricen sağlanması, yani çeşitli yöntem, araç ve bu yöntem ve araçları doğru bir şekilde kullanabilecek uygulayıcılardan oluşan, işlevsel bir sistem gerekiyor.

Ich Lerne
Deutsch!

Özgüven eksikliği ve kompleks

Birkaç yıl önce dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik uluslararası bir toplantıda İngilizce bir konuşma metni okudu. Doğal olarak bakanın aksanı anadili İngilizce olan birinin aksanı gibi değildi. Siz "zaten niye öyle olsundu ki" diye düşünebilirsiniz ancak sosyal medya kullanıcıları böyle düşünmüyordu. Bir Türk'ün aksanının bir İngiliz gibi olması gerektiğine inanıyor olacaklar ki, bakanın konuşması kısa sürede sosyal medyada alay

konusu oldu. Bu hadiseyi, her konu hakkında fikir sahibi olmak gibi eşsiz kabiliyetleri bulunan sosyal medya kullanıcılarının yine her konuda olduğu gibi, politik sebeplerle yaptığı bir çamur atma eylemi olarak görebilir ve üzerinde durmayabilirdik. Ancak bu münferit vakanın ardında çok vahim bir gerçekçi görmek gerekiyor. O gerçek de yabancı bir dilde konuşmamız gerektiğinde dili en iyi bilenimizin dahi kusursuz olmak adına elinin ayağının birbirine dolaşmasına, bildiklerini

dahi unutmamasına yol açan özgüven eksikliği. Hayır, İngilizceyi bir İngiliz gibi, Fransızca'yı bir Fransız gibi bilmek, dahası konuşmak zorunda değiliz. Adı üstünde, yabancı dil. Ana dilimizi düzgün ve anlaşılır konuşmak önceliğimiz. Bir yabancı Türkçeyi nasıl konuşuyorsa bizim de bir yabancı dili o şekilde konuşmamızdan daha doğal bir şey olamaz. Yabancı dili kötü öğrenelim, kötü konuşalım, iyileştirmek için hiçbir çaba sarf etmeyelim demiyoruz elbette.

Sadece "kusursuzluk" gibi bir hedef koymaya gerek yok diyoruz. Zira bu hedef bilip de cesaret edemeyenler bir yana yeni öğrenmeye başlayanlar için öğrenmenin önündeki en büyük engellerden biri. Amiyane tabirle "başını gözünü yara yara", özgüven eksikliği, utangaçlık ve kompleks sergilemeden konuşmak gerekiyor ki gelişim kaydedebilelim. Tıpkı anadilini yeni konuşmaya başlayan bir çocuğun büyüdükçe gelişim kaydetmesi gibi.

he
hac
dolad
elam
Cicre
n Tas
Olai

Sistem eleştirisi: Körün fiili tarifi

Eğitimle ilgili bir konuyu tartışırken sözü "sistem"e getirmesek olmazdı zaten. Eğitim sistemi konusu ülkemizde yediden yetmişe hemen herkesin üzerinde konuşabildiği, hakkında eleştirilerini peş peşe sıralayabildiği nadir konulardan biri. Böyle davranmakta haklı olduğumuz noktalar çoğunlukta olabilir ancak çoğu zaman düştüğümüz bir hata var, o da eğitim sistemi mefhumunu sadece bizi ilgilendiren, bize dokunan kısmından ibaret zannetmek. Tıpkı körlerin fiili tarifi gibi. Oysa öğrenci sayısı, öğretmen sayısı, okul binaları, araç gereçler gibi tamamen nicelik ve fiziki yapıyla alakalı noktalardan bakıldığında dahi devasa bir işleyişten söz ediyoruz.

Sadece bize temas eden kısmıyla ilgili yapılmasını istediğimiz en ufak bir değişiklik üzerinde dahi altyapının oluşturulmasından sebep olacağı sonuçlara kadar üzerinde kafa yorulması, çalışılması, fiziki altyapı, personel, araç gereç gibi maddi gerekliliklerin tamamlanması gerekiyor. Bu yüzden hemen herkesin diline pelesenk olmuş ve aslında birkaç cümle ile geçiştirilemeyecek kadar çok yönlü ve boyutlu olan "eğitim sistemi eleştirisi" üzerinde konuşurken biraz daha temkinli olmak, hatta belli bir aşamadan sonra işi uzmanlarına bırakmak gerekiyor.

Bize düşen ne

Sistem eleştirisinin uzman işi olması elbette bir takım taleplerde bulunmayacağımız anlamına gelmiyor. Seçilmişlere bu taleplerimizi iletme ve taleplerin takipçisi olmak da vatandaş olarak bizim görevimiz. Nitekim son yıllarda uygulamaya konulan 4+4+4 sistemi, yabancı dil eğitimi başlangıcının daha alt sınıflara çekilmesi, pilot okullarda uygulanmaya başlanan yabancı öğretmen uygulaması ve gramer öğretiminin yanı sıra pratiğe dönük çalışmaların yapılmasına başlanması da göz ardı edilmemeli.

Yabancı dil ülkemizin kanayan bir yarası, bu doğru. Ortada bir sorun var ve bu sorunun sistemden kaynaklanan yönleri olduğu gibi bireysel çabalarımızla üstesinden gelebileceğimiz yönleri de mevcut. Yetişkinler olarak neden yabancı dil öğrenmemiz gerektiği sorusunun cevabını verebilmek bizim açımızdan ilk adım olabilir. Çocuklar ve gençlerle ilgili olarak ise ebeveynlerin sorunların tespiti ve çözümü noktasında yetkilileri zorlamak, çocuklarını yabancı dil öğrenme konusunda motive etmek, yabancı dil öğrenmenin gerekçelerini gerçekçi olarak ortaya koymak ve onları bu gerekçelere ikna etmek, hepsinden önemlisi özdisiplinli bireyler olarak yetişmelerini sağlamak gibi yaklaşımlar geliştirilebilir.

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, yabancı dil dediğimizde aslında kastettiğimiz dil İngilizce. Bunun elbette realitede bir karşılığı var. Birleşik Krallıkın yayılcı ve sömürgeci politikalarıyla dünyanın hemen her yerine el atması, İngiliz dilinin ticari, ekonomik, politik alanlarda işleri kolaylaştırıcı bir işlev üstlenmesini sağlamak amacıyla kurgulanması, bu yüzden cümle yapısının basit dolayısıyla öğreniminin diğer dillere nispeten kolay olması beynelmilel dilin İngilizce olmasındaki başlıca sebepler. Bu realiteyi kabul etmekle birlikte

farklı dillere eğilmek de neden bir başka realite olmasın?

Arapça ilk akla gelen dillerden biri. Kur'an dili olması sebebiyle dile aşina olmamız, coğrafyamızda bu dilin çok yaygın kullanılıyor olması, son yıllarda Arapça konuşan mültecilerin ülkemizde ikamet ediyor olması ve benzeri onlarca gerekçe sayılabilir. Arapçanın dini ve kültürel boyutunun yanı sıra, sadece fayda açısından baktığımızda dahi, ticari, ekonomik, politik anlamda karşılıkları olan birçok boyutu mevcut. Aynı şekilde

Farsça da bu yönüyle öğrenilmesi gereken dillerden biri olarak karşımıza çıkabilir. Ki bu iki dilin katkılarıyla oluşmuş bir Türkçe konuştuğumuz gerçeğini bilmeyen yok. Bu iki dilin yanı sıra Osmanlı hinterlandında yer alan ülkelerde konuşulan dillere eğilmek de mümkün olabilir.

Türkiye Balkanlar'dan, Eski Sovyetler Birliği coğrafyasından göç eden, hala o bölgelerde akrabaları olan insanların yaşadığı bir ülke. Dolayısıyla Rusça ve Slav dillerine eğilmek de bir seçenek olabilir.

Çince, Japonca, Hintçe, İspanyolca, İtalyanca, Almanca, Fransızca gibi alternatifleri çoğaltmak mümkün. Meselenin özü, bir takım realiteleri göz ardı etmemekle birlikte diğer dillerin de ilgi gösterilebilir olduğunu bilmek

Bu yaklaşım hem devlet politikası olmalı hem de vatandaşlar olarak bizler de bu konuda inisiyatif almalıyız. Evet İngilizce beynelmilel bir dil ve onu öğrenmek zorundayız. Ancak kim bilir belki de o kadar zorunda değildir.

Yabancı dil maceramızda cevap bekleyen sorular

Yabancı dil öğrenme konusunda yeteneksiz miyiz yoksa motivasyon sorunumuz mu var?

● Yabancı dil öğrenme konusunda yeteneksiz miyiz yoksa motivasyon sorunumuz mu var?

● Yetenek ve motivasyon iki önemli etken ancak disiplin olmadan sonuca ulaşmak zor. Herkesten özdisiplin beklemek de imkânsız, dolayısıyla bu noktada harici, zorlayıcı bir disipline ihtiyaç var gibi gözüküyor. Yani farklı yöntem ve araçların bir araya gelmesi ile oluşturulmuş bir sisteme... Peki, yabancı dil eğitim sistemimiz ve bu sistemin uygulayıcıları okullarımız, öğretmenlerimiz, araç gereçlerimiz yeterli mi?

● Hâlihazırda bir sistem, dolayısıyla bir müfredat var. Ancak yabancı dil öğrenirken gramerin yanı sıra gündelik ve profesyonel yaşamla ilgili konuları da yabancı dilde anlamak, okumak, yazmak ve konuşmak gerekiyor. Bunu sağlamak için ne yapılmalı? Mesela “yabancı dilde eğitim” bunun için bir çözüm mü?

● Bir de yabancı dilin, o dilin konuşulduğu ülkede öğrenilmesi meselesi var. Ancak isteyen herkesin bunu yapması mümkün değil. Yabancı dili öğrenmek için yurtdışında eğitim olmazsa olmaz bir şart mı?

● Yurtdışına gidemiyorsak hiç değilse Türkiye’de yabancı öğretmenleri tercih edelim diye düşünebiliriz. Peki, bu ne kadar gerekli? Türk öğretmenler bu konuda yeterli değil mi?

● Sistemi, müfredatı, yurtdışını, yabancı öğretmenleri her şeyi elimizin tersiyle ittik ve kendi kendimize öğrenmek istiyoruz yabancı dili. Bu mümkün mü?

● Bu sorular ülkemizde hemen herkesin genel kabullerinden hareketle türetilmiş sorular. Eminiz ki bu sorulara her okuyucunun yabancı dil öğrenme tecrübesinden yola çıkarak vereceği cevaplar vardır. Zira yabancı dil eğitimi toplum olarak kanayan yaramız. Bu soruları bir de konunun uzmanlarına sorduk. İşte aldığımız cevaplar:

Ali Tülü

(Şehir Üniversitesi)
Arapça Bölüm Başkanı

Yabancı veya Türk, öğretmenlerin dil öğretmeye dair formasyonu olmalı

● Yabancı dil öğrenme konusunda yeteneksiz olduğumuzu düşünmüyorum. Belki burada sorun bizim yabancı dile yüklediğimiz anlamla ve ona karşı tutumumuzla alakalıdır. Bu anlam bizim motivasyonumuzu, öğrenmedeki devamlılığımızı etkilemektedir.

Okullarımızın, öğretmenlerimizin, araç gereçlerimizin yeterli olup olmadığı konusu uzmanlar tarafından tek tek değerlendirilmeli, avantajlarımız ve dezavantajlarımız belirlenmelidir. Bu yapıldıktan sonra hem ülkeler arasında iyi örnekler hem de ulusal çapta iyi örneklerimiz incelenmeli ve bu kurumlarımızın başarılı olmalarının sebepleri tespit edilerek tüm kurumlarımıza yaygınlaşıp yaygınlaşamayacağı çalışılmalıdır.

Yabancı dilde eğitim sorunun belli bir oranda çözümü olabilir. Fakat gerçekçi olursak bunu ne kadar yaygınlaştırabiliriz. Bunun yerine öğrencilerimize her dilin bir kültür olduğunu öğretebilirsek ve öğrendikleri dilin görsel ve yazılı eserlerini benimsetebilirsek bu durum onlara ciddi oranda katkı sağlayabilecektir.

Bir yabancı dilin, konuşulduğu ülkede öğrenilmesinin etkisi inkar edilemez. Fakat bu uzun süreli seyahatlerde daha çok etkilidir. Çok uzun olmayan seyahatlerde ise en önemli unsur, öğrendiğimiz dilin anavatanına gitmeden önce ne kadar güçlü bir ön çalışma yaptığımızdır. Bu çalışma da dilin okuma, dinleme, yazma ve konuşmaya dair tüm boyutlarını kapsayan bir çalışma olmalıdır.

İster yabancı ister Türk öğretmen olsun önemli olan dil öğretmeye dair formasyonunun olmasıdır. Eğer mümkünse Türk ve yabancı öğretmenlerin birlikte çalışmaları daha etkili bir yöntem olur.

Bugün iletişim araçları dil öğrenimine birçok katkıda bulunabiliyor. Öncelikle bu dili öğrenmeyi bir zevk haline getirmeliyiz. Eğer bunu başarabilirsek bu dili öğrenmede geçirdiğimiz her an bilgiye dönüşecektir. Bunu yaparken bu dile ait zevk aldığımız filmleri seyretmeli, marşları, şarkıları ve şiirleri dinlemeli, hoşumuza giden konuşma bölümlerini beyitleri ezberlemeliyiz. Fırsat buldukça bu dili bilenlerle pratik yapmalı az çok güç yetirebildiğimizde bu dilin edebi eserlerini okumalıyız.

Cem Gençoğlu (Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel M¼d¼r¼)

İhtiyaçlarımız doğrultusunda hazırlattığımız kendi yerli kitaplarımızı kullanmaya başladık

● Yabancı dil öğrenme konusunda yaşadığımız sorunun yetenekle ilişkili olduğunu düşünmüyorum. Bu daha çok farklı alanlarla ilgili bir durum. Bunun en önemlisi Türkçeye hakimiyet ve etkili bir şekilde kullanabilmek olduğu kanaatindeyim. Kendini ana dilinde iyi bir şekilde ifade edemeyen birinin yabancı bir dilde kendini ifade etmesi çok daha zor olacaktır. Anadildeki sözlü ve yazılı ifade yetkinliği yabancı dilde de bu becerilerin çabuk kazanılmasını sağlayacaktır. Bununla birlikte bir diğer faktör de İngilizce dil yapısının Türkçe dil yapısıyla uyuşmaması sayılabilir. Örneğin İngiltere’de hazırlanmış pek çok İngilizce öğretim materyali Hint-Avrupa dil ailesine yöneliktir, oysa Türkçe Ural-Altay dil ailesindedir. Aynı öğretim materyalinin ve ders kitaplarının farklı dil ailelerinde aynı sonucu vermesi elbette beklenemez.

Geçmişte sıklıkla tercih edilen öğretim materyallerinin sonuç vermemesi motivasyon sorununa yol açmış olabilir diye düşünüyorum. Buna ek olarak içsel isteklendirme eksikliği de yabancı dil öğreniminde kritik bir nokta teşkil eder. Bireylerin öncelikle yabancı dil öğrenmeye yönelik ihtiyaç hissetmesi, yabancı dile ilgi duyması önemlidir. Yabancı dil öğrenmede hazır bulunuşluk düzeyini etkileyen en önemli faktör yabancı dil öğrenmeye istekli olmaktır. Dil öğrenme motivasyonu yüksek bireyler daha hızlı yabancı dil öğrenebilir.

Sistem eksikliklerimiz elbette var ve bu eksikliklerimizi gidermeye yönelik çalışmalarımız da mevcut. Geçtiğimiz yıllarda özellikle yabancı dil ağırlıklı eğitim veren okullarda tercih edilen yabancı menşeli ders kitaplarının yerine ihtiyaçlarımız doğrultusunda

hazırlattığımız kendi yerli kitaplarımızı kullanmaya başladık.

Yabancı dil öğrenmek demek dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak tanımladığımız dört temel becerinin bütünlük olarak kazanılması ve hepsinin etkin biçimde kullanılabilmesi demektir. Ancak maalesef sınav sistemlerimizdeki eksiklikten dolayı becerilerden ziyade gramer bilgisi ölçülmektedir. Akademik başarı odaklı anlayış da maalesef öğretmenlerimizi daha gramer odaklı bir öğretim yöntemi tercih etmeye itmektedir. Bu sorunu aşmaya yönelik olarak da sosyal başarıyı ve iletişim becerilerini ön plana çıkarmayı hedefleyen birtakım çalışmalarımız olacak.

Bir yabancı dilin o dilin konuşulduğu ülkede daha iyi öğrenilmesi kuşkusuz daha kolaydır ancak bu kolaylık daha çok konuşma düzeyinde ön plana çıkmaktadır. Bu da o dile aktif bir şekilde sürekli maruz kalmak yoluyla olmaktadır. Ancak dünyada milyonlarca insanın ikinci, hatta üçüncü ve dördüncü dilleri çok iyi bildiklerini ve bu kişilerin çok azının bu imkâna sahip olduklarını göz önünde bulundurduğumuzda tek ve en kullanışlı yöntemin bu olmadığı ortaya çıkmaktadır. Dilin aktif kullanımı demek konuşmadan ibaret değildir ve okuma, yazma ve dinleme becerileri için bu etkin kullanım her mekânda mümkündür.

İç kaynaklarımızı (Türk öğretmen) etkili bir şekilde kullandığımızda, dış kaynaklara (yabancı öğretmen) ihtiyacımız olacağını düşünmüyorum. Çünkü bu da başka bir motivasyon bozukluğuna yol açıyor. Şayet öğrenci kendisi gibi, yani o dili ikinci dil olarak konuşan bir öğretmenle çalışırsa bunu başarabileceğine olan

inancı artacak bu da başarısını olumlu yönde etkileyecektir. Burada bir diğer dikkat etmemiz gereken öğretmen yetiştirme politikalarımız. Bu konuda bakanlığımızca kurulması planlanan Öğretmen Akademisi’nin önemli bir çözüm olacağına inanıyorum. Türk öğretmenlerin alan bilgisi noktasında yetersiz olduğunu düşünmüyorum fakat Türkiye’deki dil sorununun özellikle kendini ifade etme noktasında olduğunu düşünürsek gramer odaklı öğretimden çıkarak dört temel becerinin eşit ve dengeli biçimde kazandırılmasına yönelik olarak kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini günümüz ihtiyaçları doğrultusunda yeniden gözden geçirmeleri gerektiği kanaatindeyim. Şu anda odaklandığımız sistem tamamen bu yapı üzerine kurgulanıyor. Çünkü sistem ne kadar iyi kurulursa kurulsun; başarı, öğretmenin bu sistemi ne kadar etkili biçimde kullandığıyla ilişkilidir.

Yabancı dil öğrenmenin kısa bir yolu yoktur, uzun bir süreç gerektirir. Sabır ister, o dille duygusal bir bağ kurmayı gerektirir. Yabancı müzik dinlemek, kitap okumak, mümkün olduğunda konuşmaya çalışmak ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar bireysel takviye niteliğindedir. Ancak tüm bu becerileri üzerine inşa ettiğimiz gramer bilgisinin eksiksiz ve hatasız öğrenilmesi gerekir ki bu beceriler doğru yönde ilerletilebilsin. Bunun için de öğretmenin olmazsa olmaz olduğu kanaatindeyim. En gelişmiş eğitim sistemleri dahi öğretmensiz bir eğitim sürecinin olamayacağını göstermektedir bize.

"Kendini ana dilinde iyi bir şekilde ifade edemeyen birinin yabancı bir dilde kendini ifade etmesi çok daha zor olacaktır. Anadildeki sözlü ve yazılı ifade yetkinliği yabancı dilde de bu becerilerin çabuk kazanılmasını sağlayacaktır."

İlhami Özkay

(İngilizce Öğretmeni)

Yurtdışına belirli bir düzeye geldikten sonra gidilebilir

● Yabancı dil öğrenme konusunda kesinlikle yeteneksiz değiliz, diğer milletlerden hiçbir farkımız yok. Bence daha da yetenekliyiz diyebilirim. Tek sorun yöntem, sistemimiz. İngilizce öğrenmek öğretmek çok uzun, seneler alıyor. Hiçbir sonuç da alamıyoruz ancak kimse de bunu sorgulamıyor. 40 yıldır, 50 yıldır, 60 yıldır aynı yöntemleri uygulamaya çalışıyoruz ve kendimizi sorgulamıyoruz. Demek ki yeteneksiz değiliz, kesinlikle yeteneksiz değiliz. Sorun motivasyon sorunu da değil, sorun kesinlikle sistemde. Sistem kökünden yanlış olunca sistemin araç ve gereçleri de tabii ki yanlış.

Sistemde yanlış olan çok şey var. Bir kere herkese aynı şeyi anlatıyoruz. Hoca anlatıyor öğrenci dinliyor. Öğrencilerin yapamayacağı şeyler veriyoruz. Yapan var, yapamayan var. Yapamayan geride kalıyor. Zaten sınıfın %5-%10'u yapıyor, arkasına bakmadan gidiyor öğretmen.

Mevcut sistemle olmuyor. Her zaman söylüyorum, çok zaman alıyor. 100 kişiden 10 kişi öğreniyorsa kendi çabalarıyla öğreniyor. Öğretmen ya da eğitim sisteminin marifetiyle değil maalesef.

Dolayısıyla özel çalışmalar, kişiye göre ayrı çalışmalar gerekiyor. Onun temelinde bağımsız öğrenme yatıyor ve yanında çok özel materyal hazırlamak gerekiyor.

Yabancı dil öğrenmek için yurtdışına gitmek şart değil. Ancak belirli bir düzeye geldikten sonra gidilebilir. Yoksa boşuna gidiyor insanlar kesinlikle o kadar paraya o kadar zamana yazık. Yabancı öğretmenlerin şimdiye kadar pek faydası olmadı. Belirli bir düzeye geldikten sonra yabancı dil eğitimi yabancılarla olur. Kaldı ki yabancı öğretmenlerin eğitim anlayışı bize göre farklı, bizde disiplin üzerine. Onlarda disiplin yok, onlarda özdisiplin var. Yabancı öğretmenler de bizim sisteme uymaya çalışıyor, aslında bizim ona uymamız lazım. Dolayısıyla olmuyor, verim alamıyoruz.

Türk öğretmenler bu konuda aslında fazlasıyla yeterli ama yöntemleri yanlış. Ancak onlar da farklı bir şey görmedi ki, onlara da gösterilmedi ki, 40 yıldır gördükleri aynı şeyi yapıyorlar. Gördükleri şeyi yapıyorlar.

Yabancı dil öğrenmede doğru yöntem bağımsız öğrenme yöntemi. Kimse kimseyi beklemeyecek, herkes kendi hızı ile gidecek. Ama öğretmen anlatmayacak, öğrenci yapacak, ama hangi öğrencinin neyi zaman nasıl yapacağı çok önemli. Türkiye'de İngilizce öğrenen öğrencilerin % 90'ı kendi çabaları ile öğreniyor. Mesela; piyasada kendi kendine öğreten yayınlar var. Onlar 40 tane kursa bedel, onlar 40 tane hocaya bedel, iddia ediyorum, çünkü binlerce örnek gördüm.

Ömer Korkmaz

(Başbakan Başdanışmanı ve Ortadoğu uzmanı)

“Yabancı dilde eğitim” doğru değil. Çünkü dil aynı zamanda bir kültürü de taşır

● Türk, Arap, Alman, Çinli hangi millet olursa olsun Allah her insana, her millete özel kabiliyetler vermiştir. Burada önemli olan sistem meselesidir. Eğer doğru bir sistem uygularsanız bu insanın hangi milletten, hangi etnik yapıdan olduğu önemli değildir. Dil öğrenmek için o varlığın insan olması yeterlidir. Dolayısıyla sistemi düzelttiğiniz zaman buna Türkler dâhil olmak üzere bütün etnik yapılar yabancı dil öğrenebilirler. Benim üzerimden örnek verecek olursak; Ben 6 dil konuşuyorum. İnsanlar benim çok zeki olduğum için bu kadar dil bildiğimi zannediyorlar. Veya Türkler yetenekli değilse bu kadar dil öğrenebilmem için benim Türk olmamam lazımdı. Bu iki bakış açısı da doğru değil. Doğru olan; benim doğru ortamlarda, doğru zamanda, doğru yaşta, doğru bir sistemle dil öğrenmeye başlamış olmamdır. Dolayısıyla Türkler dil öğrenebilirler ancak bu ülkede ve coğrafyada 80 yıldan beri dil öğretme sistemlerinde ciddi sorunlar var. Hem Arapça, hem İngilizce, hem Almanca’da dil öğretme sistemlerimizde sorunlar var. Dolayısıyla ülkemizde gençlerin yabancı dile karşı zamanla ümitsizliği, sonra da nefreti oluşuyor.

Dil öğrenmeyi bireyin istemesi şüphesiz çok önemli. Ancak siz öğrencileri istediğiniz kadar motive edin, her gün NLP kurslarına gönderin, her gün öğrenciye gaz verin ama öğretme sisteminiz yanlış ve yorucuysa o öğrenci ikinci, üçüncü gün bütün bu enerjisini kaybedecektir ve motivasyonu düşecektir. Dolayısıyla o dili öğrenemeyecektir. Bu bizim insanımızın motivasyon eksikliğinden değil, sistemin yanlış olmasından kaynaklanan bir problemidir. Bence bu bağlamda bireyleri değil, sistemi konuşmak lazım. En aptal insanlar bile çok rahat bir şekilde ikinci, üçüncü, dördüncü dili öğrenebilirler. Herkes dil öğrenebilir. Ancak bazı insanlar dile karşı daha yetenekli olabilir. Ben bu toprakların insanı olarak Arapçayı ve İngilizceyi öğrenmişsem herkes öğrenebilir.

Sistem sorunu meselesini biraz daha açmak gerekirse, mesela yakın zamanlara kadar yazılan kitaplar veya Türkiye’de özellikle kullanılan sistem genelde gramer ağırlıklıdır. Bu sistem daha işin başından öğrenciyi dile karşı kilitliyor. Dili öğrettikten sonra gramer öğretmekte bir sorun yok. Biz

kendi çocuklarımıza öğretmediğimiz gramer sistemini yabancı dil öğretirken öğretmeye kalkıyoruz. Bu yanlış bir sistem. Bir de hangi yaşta kime neyi nasıl öğreteceğiz. Bunların hepsi farklı şeyler. Şayet öğrenci ileri yaşlarda olursa belki gramerle başlatmak daha mantıklı olabilir ama genç yaşlarda çocukları kesinlikle gramerin g sini bile duymamaları gerekmekte. Onun için dil eğitiminde bizim sistemimiz anti gramer sistemidir. Böyle bir sistem oturultursa bizim ülkemizde herkes İngilizce’yi veya herhangi bir yabancı dili öğrenebilir. Anti gramer sistemi; gramerle başlamadan dili öğretip, geliştirip dilde çocuk yaştaki veya belli yaştaki insanı belli bir düzeye getirdikten sonra yavaş yavaş işin neden niçin olduğunu gramerle öğretmek demektir. Daha ilk derslerde gramer öğretmek demek; bu insana dil öğrenme ve dil öğrenmekten vazgeç demektir. Genelde başlangıçla bir dile gramer öğrenmekle başlayan insan o dili bir daha konuşamaz.

Bir de neden herkes İngilizce öğrenmek zorunda da da ayrı bir konu. Batıda yabancı dil kavramı yok. İkinci dil var. Çünkü ikinci, üçüncü dil öğretiyorlar.

Bizde ise İngilizce var. İngilizce öğrenmek birinci gayemiz olmamalı. Bizim ikinci bir dil öğrenme gayemiz olmalı. Eğer bireyin ihtiyacı İngilizce ise İngilizce, Fransızca ise Fransızca, Almanca ise Almanca öğrenmeli. Dolayısıyla bütün ikinci dil öğretimi, sistemi ve metodolojisi üzerine konuşmak lazım.

Yabancı dilde eğitim doğru değil. Çünkü dil aynı zamanda bir kültürü de taşıyor.

Peki, en iyi derece de İngilizceyi nasıl öğreteceğiz? Sosyal bilimlerde ileri düzey İngilizce eğitimi nasıl verilecek? Gerçekten bu önemli bir mesele. Ama bizim önce kendi kültürümüzü, tarihimizi, geleneklerimizi öğretmeden Batı'nın kültürünü öğretmek gibi bir kaygımız olmamalı. Önce bu coğrafya ve bu ülkenin insanının kültürü, tarihi ve geleneği öğretilmesi gerekir. Bunu İngilizce olarak öğretmek doğru değildir.

Yabancı dilde eğitim bu ülkeye, bu coğrafyaya ihanet olur. Yani bizim işgal ordularına karşı isyan etmemizin bir sebebi vardı. Biz orada tarihimizi, coğrafyamızı, kültürümüzü, dilimizi korumak için yapmıştık bunu. Biz dil öğretimine bakarken kültürü göz ardı edemeyiz.

Yabancı dil en iyi şekilde yurt dışında öğrenilir tezi çok yanlış bir tez. Bu dil

Türkiye’de öğretilbilir ancak pratik için çevre ve ortamlar oluşturmak gerekir. Bunu burada yapamıyorsa dönemsel olarak öğrenciler yurt dışına giderek pratik ihtiyaçlarını giderebilirler. Ancak Türkiye’de Present Continuous Tense’i öğrenmek bedava, bunu İngiltere’de öğrenmek istediğin zaman 200 sterlin ödemek zorunda kalıyorsunuz. Gramer öğreneceğim derken 2-3 ayınız bu şekilde geçmiş oluyor. Hâlbuki bir insanın Türkiye’de dil öğrendikten sonra İngiltere’ye giderek orada 6 ay pratik yapması yeterlidir. Yurt dışında bulunup gayret eden herkes o ülkenin dilini öğrenebilir. Bu gayret etmesi ile ilgili bir durum. Nerede gayret ederse orada öğrenir. Yurtdışının avantajı şu, sokak, araba, gazete, TV vs. her şey eğitime dönüşüyor. Arkadaşların eğer İngiliz ise İngilizce konuşmak zorunda kalıyorsun ama İngiltere’de 20 sene bir Türk gettosunda yaşarsanız, İngiltere’yi Türkleştirirseniz, orada İngilizce öğrenemezsiniz. Dolayısıyla İngilizce konuşulan ortamda bulunmak yurt dışında bulunmaktan daha önemlidir.

Formasyon önemli bir şey, önemini küçümseyemeyiz. Ancak dil öğretmek ayrı bir sanattır. Eğer bir insanda dil öğretme aşkı yoksa o insanın

öğretmen olmaması lazım. Bunun için öğrencilerin her dönem ya da kur sonunda öğretmenlere not vermesi gerekir. Eğer öğrenci bu öğretmenin ders verişinden memnunsu ve okulun genel kriterlerine göre bu öğretmen öğrencileri geliştirebiliyorsa, iyi öğretebiliyorsa Türk olması, yabancı olması fark etmez. Ancak yabancılar Türkçe bilmediklerinden ve zorunlu olarak yabancı dil konuşacaklarından dolayı belirli bir aşamadan sonra mutlaka yabancı hocaların devreye sokulmasında fayda var diye düşünüyorum. Sadece yabancı dil konuşan Türkler bir Türkün yabancı dil eğitimindeki karşılaşacağı sorunları ve çektiği çileleri daha iyi bileceklerinden dolayı tercih sebebi bile olabilir.

Türkiye’de en önemli problemlerden bir tanesi devlet okullarında İngilizceye ayrılan saatin haftada 4 saat olması. 4 saat İngilizceye ayrılan bir okulda İngilizce öğrenilemez. Dolayısıyla ben ilkokul 1’den 11. sınıfa kadar İngilizce öğretilmesini tavsiye etmiyorum. Bütün İngilizce dersleri kaldırılmalı. İlkokul 1’den lise 11. sınıfa kadar devlet okullarında kaç saat İngilizce tahsis edilmişse o kadar saatin 12. sınıfta verilmesini tavsiye ediyorum. Bir yıl

boyunca yoğun olarak üniversiteye hazırlık gibi verilen derslerle bu öğrenciler İngilizceyi çok iyi öğrenmiş olacaklar. Biz 80 yıldan beri bunun için öğrenemiyoruz. Yoğun bir şekilde aldıktan sonra gitsin üniversitede derslerin bir kısmını İngilizce okusun tamamını değil. Derslerin %30’u İngilizce olabilir. Ve bütün sosyal bilimlerde de bu yapılabilir. O zaman herkes yabancı dili öğrenmiş olur.

Teknolojinin gelişmesi ile artık internetten, kasetlerden istifade edilebilir. Ancak hocasız yabancı dil öğrenmek demek, annesiz ana dil öğrenmek gibi bir şeydir.

Onlarla rekabet etmesi, uluslararası geçerliliğe sahip bir akreditasyona kavuşturulması önem arz etmektedir.

Prof. Dr. Ali Köse (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı)

Hem öğrenmesini bilmiyoruz, hem de öğretmesini...

● Yabancı dil öğrenme konusunda genel olarak yeteneksiz olduğumuzu düşünüyorum. Bunun nedeninin imparatorluk geçmişimizden gelen kolektif bilinçaltımızla alakalı olduğu kanaatindeyim.

Yeterli motivasyonumuz var. İngilizcenin çok önemli olduğunu artık herkes biliyor ve İngilizce bilmenin avantaj sağlayan ve toplumsal takdire şayan olan bir şey olduğunu hepimiz biliyoruz. Yani

motivasyon problemimiz yok.

Araç gereç eksikliğimiz olduğunu düşünmüyorum. İnternet bağlantısının olması bile artık dil öğrenmek için yeterli. Ama biz hem öğrenmesini bilmiyoruz, hem de öğretmesini.

Dilin konuşulduğu ortamda bulunmak elbette çok önemli. Ama ben temel öğretilerin herhangi bir yerde öğrenilebileceğini düşünüyorum. Mesela bu yıl (2015-2016) Marmara

İlahiyat'ı LGS puanı ile birincilikle kazanan öğrencimiz Kastamonu Fen Lisesi mezunu. Bu öğrencimiz fakültede yaptığımız Arapça hazırlık sınıfı muafiyet sınavını geçerek direkt 1. sınıfa başladı. Bizim muafiyet imtihanımız çok zordur. 500 küsur öğrenciden ancak birkaçı geçebilir. Ben bu öğrencimize Arapçayı nereden öğrendiğini sordum. Cevap ilginçti: "Kastamonu'ya gelen bir Suriyeli ile 9 ay çalıştım." Bence bu iradenin zaferi.

■ Ülke olarak yabancı dil ile imtihanımız çetin. Evet, yabancı dil öğrenmek için motivasyon önemli ama motivasyon konusu meselenin neticelerinden biri, motivasyonu belirleyen pek çok etken var. Evet, yurtdışında eğitimin faydası inkâr edilemez ancak herkesin bu imkâna sahip olması mümkün değil. Yabancı dilde eğitim ise zaten tartışmalı bir konu; dili öğrenme noktasında etkili bir yöntem olabilir fakat kültürel yozlaşmaya yol açmak gibi zararları da mevcut. Sordüğümüz soruları

cevaplayan uzmanların parmak bastığı noktalar bunlar. Bu noktalarla ilgili her birinin özgün yorumları var. Ancak hemen hepsi temel sorunun ne olduğu konusunda birleşiyor: Sorun, sistem sorunu! Bu temel sorun çözüme kavuşturulduğu takdirde diğer "tali" meseleler büyük oranda hallolacak gibi gözüküyor. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü Cem Gençoğlu'nun dosya konumuz için yaptığı açıklamaların yanı sıra medyaya yansıyan haberlerden anladığımız

kadıyla Milli Eğitimi Bakanlığı'nın konuyla ilgili ciddi çalışmalarını var. Yılların birikimi ile kangrene dönüşmüş bir sorunun bir çırpıda çözülmesi beklenemez elbette ancak ümidimiz bu meselenin bir an evvel hal yoluna koyulması yönünde. Zira ülke ve millet olarak son yıllarda kazandığımız ivmenin hız kesmeden devam edebilmesi için artık yabancı dil meselesine takılıp kalmamamız gerekiyor.

Dilde Aşırı Özleştiricilik

PROF. DR. FARUK KADRI TIMURTAŞ

Dilde aşırı özleştiricilik, ırkçılıktır.
Bir kimsenin soyunu sopunu çok uzak
geçmişe giderek aramak ne kadar yanlış ve
millet bütünlüğünü bozucu bir hareketse,
dile yerleşmiş, konuşma dilinde geçen
kelimelerin yabancı asıllı olup olmadığını
araştırmak ve bunları atmak da aynı
şekilde yanlış ve yıkıcı bir davranıştır.
Aşırı özleştiriciliği bırakmak gerekir.
Gidilecek yol sadeleştirme yoludur.

Günümüzün en başta gelen meselelerinden biri dil meselesidir. Kültürümüzün bugün için bundan büyük bir davası olduğunu sanmıyorum. Dil, işinde buhranlı günler geçirmekteyiz. Arı, duru, her şeyi anlatmaya yeter kuvvette, zengin bir dile kavuşmak imkanımız ters çalışmalar yüzünden gün geçtikçe azalmaktadır. Buna el birliğiyle bir çare bulmamız gerekir. Herşeyden önce, dilden anlamayan, hatta doğru dürüst üç beş satır yazmaktan aciz kimselerin dil işine karışmalarını önlemek şarttır.

Dilimizde son yıllarda görülen karışıklığın sebebi, aşırı özleştiricilerin yanlış ve bilgisizce davranışlarıdır. Bir dilin yüzde yüz saf olamayacağını anlamayan kimseler; halkın malı olmuş, karşılığı bulunmayan kelimeleri de yabancı asıllıdır diye atmakta, üstelik bilgisizlikleri dolayısıyla bazen Türkçe kelimeleri de türkçeleştirmek (!) gibi garipliklere düşmektedirler.

Lingüistik ilmi (Dilbilmi), hiçbir dilin mutlak olarak saf olamayacağını bize öğretir. Her dile başka dillerden birçok kelimeler girmiştir. Başka dillerden alınan bir kelime, ses ve mana değişikliğine uğrar yeni bir kullanım şekli kazanırsa ve kendi etrafında bir takım deyimlerin doğmasına sebep olursa, artık bu kelime o dilin malı olmuş demektir. Büyük medeni dillerde durum hep böyledir. Hiç kimse bu çeşit kelimeleri dilden atmayı aklına bile getiremez. Çünkü en küçük anlam farkının dili zenginleştirdiğini bilir.

Dilde aşırı özleştiricilik, ırkçılıktır. Bir kimsenin soyunu sopunu çok uzak geçmişe giderek aramak ne kadar yanlış ve millet bütünlüğünü bozucu bir hareketse, dile yerleşmiş, konuşma dilinde geçen kelimelerin yabancı asıllı olup olmadığını araştırmak ve bunları atmak da aynı şekilde yanlış ve yıkıcı bir davranıştır. Dilin sadeleşmesini, özleşmesini hepimiz isteriz. Türkçeyi sevenler için bu bir vazifedir fakat bu görüşte ifrata varmak, mutlak tasfiyeciliği benimsemek yerinde uygun bir düşünce değildir. İnsanı hatalı yollara sürükler ve neticeye vordurmaz. Davayı zayıflatmamak, çıkmaza sokmamak için aşırı özleştiricilikten

**Doç. Dr. Faruk Kadri
TİMURTAŞ**

1925 yılında Kilis'te doğdu. Kabataş Lisesi'nde okudu. Yüksek öğrenimini İÜ Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Aynı bölümde doktora yaparak önce doçent, sonra profesör oldu. İnceleme ve araştırma yazıları İstanbul, Hisar, Türk Kültürü, Çağrı ve Kubbealtı dergilerinde yayımlandı. Uzun süre Tercüman gazetesine dil ve edebiyat konusunda yazılar yazdı. Eski edebiyatımızın bazı önemli eserlerini yeniden yayına hazırladı. Ölümünden sonra bütün yazıları iki cilt halinde yayımlandı. 1983 yılında vefat etti.

(tasfiyecilikten) vaz geçmek gerekir. Tasfiye yolu hiçbir zaman ve hiçbir yerde başarıya ulaşamamış bir yoldur. Çünkü ilme, akla, mantığa ve dilin kendi kanunlarına aykırıdır. Aşırı özleştiriciliği bırakmak gerekir. Gidilecek yol sadeleştirme yoludur.

Dili sadeleştirme davasının tarihi çok eskidir. Yüz yıllar boyunca, dilimizi sadeleştirmek ve arıtmak isteyen bir çok Türkçeci ortaya çıkmıştır. Divan edebiyatının dili, Arapça, Farsça, Türkçe karması suni bir dildi. Halk bunu bilmiyor ve konuşmuyordu. Dil davamızın esası yazı dili ile konuşma dilini birbirine yaklaştırmaktı. Tanzimattan sonra şiddetlenmeye başlayan bu cereyan Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp ile büsbütün hızlanmış, daha sonra gelen şair ve ediplerin çalışmalarıyla hedefine ulaşmıştı.

Bugün, aşırı özleştiricilerin ortaya koyduğu dil, konuşulan Türkçe' den çok uzaktır. Yine konuşma dili ile yazı dili birbirinden ayrılmaktadır. Böyle olduktan, emekler boşa gittikten sonra, yüz yıllar boyunca Türkçe için savaşmanın ne faydası vardı?

Linguistik, konuşma dili ile yazı dili arasında sentaks bakımından oldukça büyük fark ve değişiklik olduğunu söylemekle beraber, her ikisini de meydana getiren malzemenin aynı olduğunu bildirir. Dilin malzemesi kelimeleridir. Terimler bir yana bırakılırsa, konuşma dili ile yazı dilinin aynı kelimelere dayandığı görülür. Konuşma dili için, orta kültürlü orta sınıfın dili esas alınır. Yazı dilinin temeli ise ortak konuşma dilidir. Memleketin bir bölgesinin konuşma dili zamanla umumileşir, müşterek bir dil haline alır. İşte buna ortak dil denir. Bizim umumi konuşma dili halini kazanmış

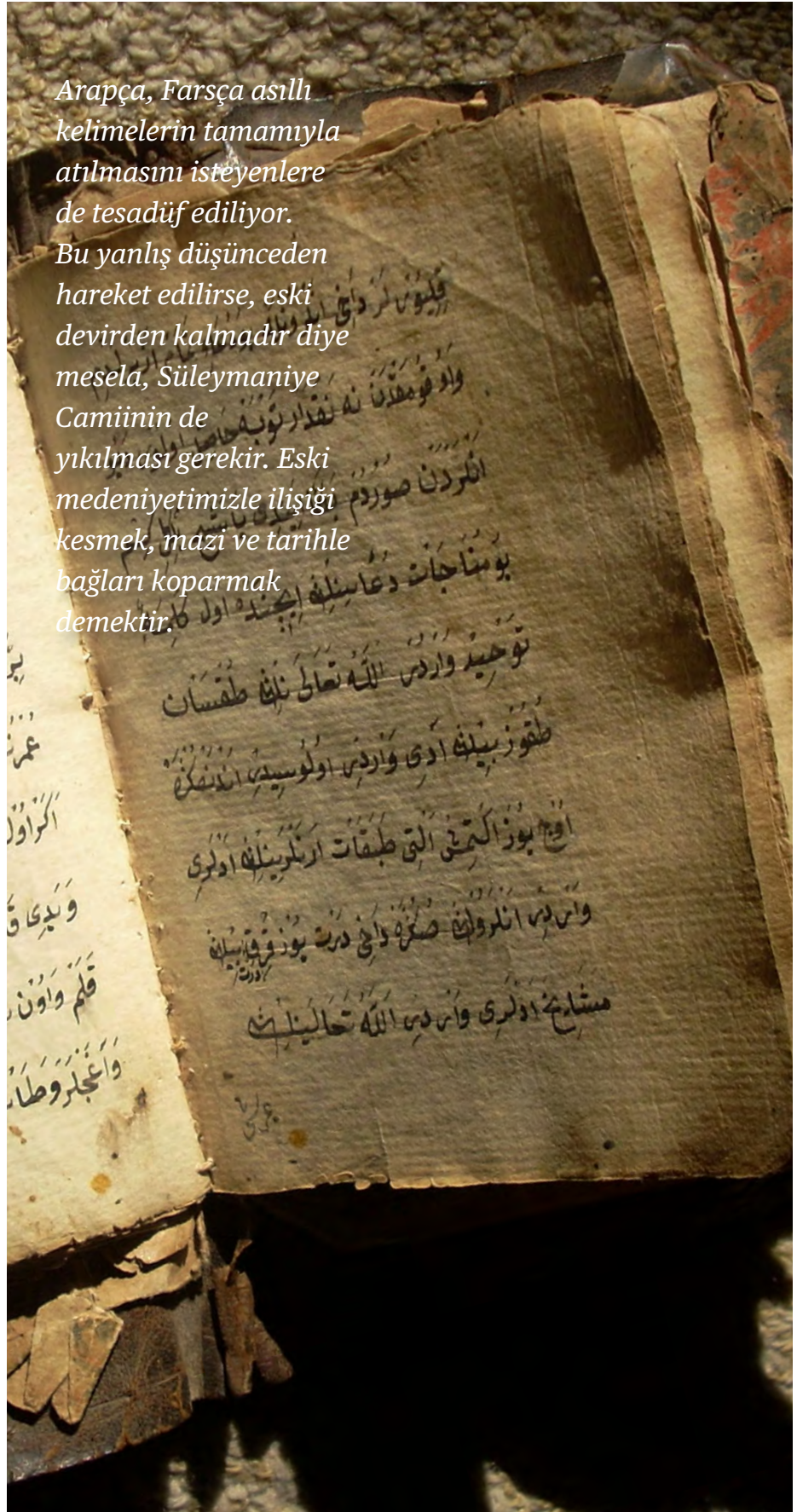
ortak dilimiz İstanbul ağzıdır. Aşırı özleştiriciler, halkın bildiği, kullandığı kelimeleri atıp, yeni kelime uydurdıkları için ortaya koydukları dil, sun'i bir dil, bir argodur. Altı yüz yıllık Osmanlıca suni olması dolayısıyla yaşamadıktan sonra, böyle acayip bir dil elbette tutunamaz. Konuşma dilinden uzak bir yazı dilinin yaşamasına imkan yoktur.

Aşırı özleştiriciler arasında bu görüşe bir ülkü olarak samimiyetle sarılmış olanlar bulunduğu gibi, bu işi bilgisizlik ve gaflet sebebiyle yapanlar da vardır. Ayrıca, sanatta yenilik meydana getirmek, ifade ve üslupta değişiklik yapmak maksadını taşıyanlar da görülüyor. Bunlardan başka, yeni bir medeniyet dairesine girmemiz sebebiyle eski medeniyetimizle ilişkisi kesmemiz gerektiğini ileri süren ve böylece, yabancı daha doğrusu Arapça, Farsça asıllı kelimelerin tamamıyla atılmasını

isteyenlere de tesadüf ediliyor. Bu yanlış düşünceden hareket edilirse, eski devirden kalmadır diye mesela, Süleymaniye Camiinin de yıkılması gerekir. Eski medeniyetimizle ilişiği kesmek, mazi ve tarihle bağları koparmak demektir. Bunu ileri sürenler, kültür ve medeniyet değişmelerinin ne olduğunu bilmeyen kimselerdir. Millet hayatı geçmiş ve geleceği ile bir bütündür. Bir medeniyetten, başka bir medeniyete mutlak olarak geçmek yani, bir medeniyeti tamamıyla bırakıp, öbürünü hiç eksiksiz almak mümkün değildir. Medeniyetler bir sentezdir. Eski ve yeni unsurları ihtiva ederler. Bir medeniyeti, hazır bir elbise gibi alıp kullanmak kabil olmaz. Manevi sahada, kültürle ilgili müesseselerde milli unsurlarda bu terkip içerisine girerler.

Yazımı, genç yazar arkadaşlarıma Türkçeyi sevmelerini, yaşayan ve konuşulan dili korumalarını, her türlü aşırıktan ve ifrattan sakınmalarını tavsiye ederek bitirmek istiyorum. Asıl meselenin yapmacık bir dil ortaya çıkarmak olmayıp terimlerin türkçeleştirilmesi ve dilimize gereksiz yere giren Avrupa menşeli kelimeleri önlemek olduğunu unutmamak gerekir.

Arapça, Farsça asıllı kelimelerin tamamıyla atılmasını isteyenlere de tesadüf ediliyor. Bu yanlış düşünceden hareket edilirse, eski devirden kalmadır diye mesela, Süleymaniye Camiinin de yıkılması gerekir. Eski medeniyetimizle ilişiği kesmek, mazi ve tarihle bağları koparmak demektir.

Mülteciliğin tek çözümü, Suriyelilerin yuvalarına dönmesidir.

AYHAN KÜÇÜK

RÖPORTAJ: FURKAN GÜNGÖR

Ayhan Küçük 1962 yılında Trabzon-Sürmene'de doğdu. Asıl mesleği yayıncılık (İlke Yayınevi) olmasına rağmen hem siyasetin içerisinde hem de birçok sivil toplum kuruluşunda yer aldı. Ayhan Küçük, 2009 yılında insan hakları konusunda duyarlı bir grup arkadaşıyla birlikte kurduğu Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi'nin başkanı.

■ **Suriye’de devam etmekte olan kaos ve içsavaş ortamı milyonlarca insanı mülteci konumuna düşürdü. Bu süreç nasıl başladı ve gelişti?**

Suriye İçsavaşı’nın başladığı 2011 yılından bu yana, ülkede yaşayan milyonlarca insan evini ve vatanını terk etmek zorunda kaldı. Mültecilerin sayısı ülkedeki kaos ortamı derinleştikçe giderek arttı ve büyük göç dalgaları oluşturdu. Suriyeli mülteciler savaşın ilk yıllarında öncelikli olarak Türkiye, Ürdün, Irak ve Lübnan gibi komşu ülkelere yöneldiler. Bugün başta yaklaşık 3 milyon Suriyeliye ev sahipliği yapan Türkiye olmak üzere, söz konusu ülkelerde 5 milyon üzerinde Suriyeli mülteci bulunduğu tahmin ediliyor.

Suriyeli mülteciler 2015 yılından itibaren yeni bir rota olarak Avrupa ülkelerine sığınmayı denedilerse de, bu yöneliş sancılı bir süreci de beraberinde getirdi. Göç, içsavaşın başından beri var olmasına rağmen,

Suriyeli mülteciler konusunun küresel bir kriz halini alması, rotanın Avrupa’ya çevrilmesiyle birlikte oldu. Biz UHİM olarak “Avrupa’nın Suriyeli Mültecilerle İmtihanı” başlıklı bir çalışma hazırlayarak, Suriyeli mültecilerin Avrupa’ya göç sürecinde maruz kaldıkları sorunları ele almaya çalıştık.

■ **O halde çalışmanızın başlığından hareketle soralım: Avrupa Suriyeli mültecilerle imtihanında başarılı olabildi mi?**

Bu soruya olumlu yanıt verebilmek imkansız. Çalışmamız esnasında, Suriyeli mültecilerin gerek binlerce mültecinin yaşamına mal olan göç yolculuğu esnasında, gerek zorlu yolculuk koşullarının ardından ulaşılabilen Avrupa ülkelerinde, pek çok alanda sorunlarla karşı karşıya kaldıklarını tespit ettik.

■ **Bu sorunlar neler? Suriyeli mülteciler Avrupa ülkelerinde ne gibi sorunlarla karşı karşıya kalıyorlar?**

Biz çalışmamızda bu sorunları on başlık altında topladık. Kısaca özetlemek gerekirse şunları söyleyebiliriz:

Avrupalı siyasilerin Suriyeli mültecilerle ilgili demeçleri, küçümseyici ve hakaret ifade eden beyanlar içermekte, devlet yöneticileri ırkçılık ve İslam karşıtlığı içeren ifadeler kullanmaktan çekinmemektedirler.

Avrupa ülkelerinde Suriyeli mültecilerle ilgili olarak uygulamaya konan yasa ve düzenlemeler oldukça katı şartlar içermekte, mültecilerin Avrupa devletlerine kabulüne büyük oranda kısıtlama getirilmekte, kabul koşulları arasında etnik ve dini tercihler bir kriter olarak öne çıkmaktadır.

Suriyeli mülteciler, Yunanistan’dan başlayıp Batı ve Kuzey Avrupa ülkelerine uzanan zorlu göç yolculukları boyunca açık denizlerde ölüme terk edilmekte,

sınırlarda gayri insani koşullarda bekletilmekte, son derece basit gerekçelerle tutuklanmakta, kötü muamele, hakaret ve hatta işkenceye maruz kalmaktadır.

İnsan kaçakçılığı, fuhuş tacirliği ve organ mafyası, Avrupa'daki Suriyeli mülteciler açısından çok büyük bir sorun teşkil etmektedir. Yapılan araştırmalar, Avrupa ülkelerine sığınan onbinlerce Suriyeli çocuğun kaybolduğunu, Suriyeli kadınların Avrupa'da fuhuş tacirlerinin hedefi olduğunu, organ mafyasının da Suriyeli mülteciler için büyük bir risk taşıdığını ortaya koymaktadır.

Avrupa ülkelerine sığınmacı olarak kabul edilen Suriyeliler,

buldukları ülkelerde can ve mal güvenliği açısından büyük bir tehdit altındadır. Avrupa'da hemen her gün mülteci yurtları kundaklanmakta, Suriyeli mültecileri hedef alan ırkçı ve İslamofobik saldırılar gerçekleşmektedir. Mültecilerin ellerindeki paralara ise önce insan kaçakçıları ve çeteler, sonra da bizzat Avrupa devletleri tarafından el konulmaktadır.

Avrupa medyası, Suriyeli mültecilerle ilgili yayınlarında oldukça dışlayıcı ve negatif bir dil kullanmaktadır. Ülkelerindeki iç savaş ve kaos ortamından kaçarak hayatta kalabilmek adına Avrupa'ya sığınan yüzbinlerce Suriyeli, toptancı bir yaklaşımla terör ve taciz olaylarıyla

ilintili gösterilmektedir. Bu yaklaşım biçimi başta Avrupa toplumu olmak üzere dünya kamuoyunda Suriyeli mültecilerle ilgili olumsuz bir algının oluşmasına yol açmaktadır.

Bizzat Avrupalı sivil toplum kuruluşları ve resmi kurumlar tarafından yapılan çalışmalar, gerek güvenlik önlemleri, gerek sıhhi koşullar bakımından Avrupa'daki mülteci kamplarının pek çoğunun, insan yaşamı için gerekli asgari şartları taşımadığı kanıtlanmıştır. Bu durum, Avrupa devletlerinin ekonomik koşullarıyla büyük tezat teşkil etmekte ve kamplarda kalan Suriyeli mültecileri hedef alan fiziksel ve cinsel saldırılara da adeta davetiye çıkartmaktadır.

■ **Peki sizce bu sorunların temelinde yatan sebep nedir? Suriyeli mültecilerin yaşadıkları sorunların çözümünde temel etken ne olmalıdır?**

Suriye'de beş yılı aşkın bir süredir devam etmekte olan iç savaşın bitirilmesi ve kaos ortamının ortadan kalkması noktasında Avrupa merkezli olarak devam etmekte olan siyasi çözüm sürecinin geciktirilmesi, bir anlamda milyonlarca Suriyelinin yaşadığı sıkıntıların temelini oluşturuyor. Bu noktada, Avrupa'nın çıkar odaklı siyasi yaklaşımı belirleyici rol oynuyor. Mülteciliğin, olumlu şartlar ihtiva etse dahi kalıcı bir çözüm niteliği taşımadığı, asıl çözümün Suriye'deki iç savaş ve kaos ortamının ortadan kaldırılarak milyonlarca Suriyelinin vatanlarına dönmesini sağlamak olduğu bilinmelidir.

Bu noktada Avrupa devletlerinin yapması gereken, bir taraftan mültecilerin mevcut şartlarını iyileştirecek çözümleri hızlı bir şekilde hayata geçirirken, diğer taraftan Suriye için siyasi çözüm noktasında inisiyatif almak olmalıdır.

Yapılan araştırmalar, Avrupa ülkelerine sığınan onbinlerce Suriyeli ocuğun kaybolduğunu, Suriyeli kadınların Avrupa'da fuhuş tacirlerinin hedefi olduğunu, organ mafyasının da Suriyeli mülteciler için büyük bir risk taşıdığını ortaya koymaktadır. Avrupa ülkelerine sığınmacı olarak kabul edilen Suriyeliler, buldukları ülkelerde can ve mal güvenliği açısından büyük bir tehdit altındadır.

ALİMİN ÖLÜMÜ ALEMİN ÖLÜMÜ

İlk öncülerden **BEKİR TOPALOĞLU**

"Âlimin ölümü, âlemin ölümü."

Efendimiz'in ^(sav) bu hadisi şerifine kuşkusuz en çok yakışan isimlerden biridir Bekir Topaloğlu.

Zira çocuk yaşlarda başladığı ilim tahsiline vefatıyla son bulacak hastalık sürecinin başlangıcına kadar devam eden abide bir şahsiyet kendisi. İlim tahsil etmekle kalmayan tedaris de eden, tedarisata ömrünü vakfeden, tedarisatı sadece bilgi aktarımı olarak görmeyip buna tüm benliğinin katan, ilmin ahlakını da ortaya koyan, bu ahlakı hayatının her anına nakşeden, dolayısıyla rahleyi tedarisatından geçmiş herkes üzerinde derin izler bırakmış olan, ilmini bereketli kılmış bir örnek insan.

■ 1936 yılında Trabzon Çaykara'da doğan Topaloğlu Dedesi Mehmet Hanefi Kutluoğlu'ndan hıfzını bitirdikten sonra tecvid okuyup tashih-i huruf yaptı, Arapça ve dini ilimleri öğrendi. Dedesinin yanında bir yıl müderris kalfalığından sonra Trabzon'un bir merkez köyünde imam-hatiplik yaptı. 1959 yılında İstanbul İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu ve bu esnada vaizlik yaptı. 1959-1963 yılları arasında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nde yükseköğrenimini bitirdi. Bu öğrenciliği sırasında da imam-hatiplik görevi yaptı. Bu arada ilk eseri olan "İslâm'da Kadın" kitabını yazdı.

İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nün Marmara Üniversitesine bağlı İlahiyat Fakültesi haline getirilmesinden sonra 1983 yılında doktor unvanını aldı ve aynı yıl yardımcı doçent, 1986 yılında da

doçent, 1993 yılında da Kelâm anabilim dalında profesör oldu. Bir süre aynı fakültede bölüm başkanlığı da yaptı. Ekim 2002 emekli olan Bekir Topaloğlu vefatından öncesine kadar Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisinde İnceleme Kurulu Başkanlığı, Kelâm-Mezhepler Tarihi ilim heyeti başkanlığı ile te'lif ve redaksiyon görevlerini yürütüyordu.

Bizim bir çırpıda aktardığımız 80 yıllık ömründe birkaç ömre bedel hizmetler yaptı merhum Topaloğlu. Her şeyden önce "İmam Hatip Nesli"nin oluşmasında ilk tohumları atan, o tohumları sulayıp yeşerten, büyütüp olgunlaştıran ilk öncülerden, ilk sacayaklarından biriydi. Onlarca kıymetli eserin yan sıra yetiştirdiği yüzlerce talebe attığı tohumların meyveleriydi.

Merhum Bekir Topaloğlu'nu dostlarına, akrabalarına, öğrencilerine ve sevenlerine sorduk. Her biri kendi penceresinden anlattı. Her birinin anlattıklarından hareketle en başta aktardığımız hadis-i şerifin hikmetini bir kez daha kavramış olduk. Mekânı cennet olsun.

SADECE DÖRT KIZI DEĞİL, ONU BABA BİLEN YÜZLERCE TALEBESİ VARMIŞ

Kadriye Topaloğlu (Eşi)

1958 yılının Haziran ayında başlayan hayat arkadaşlığımız 2016'nın Mart ayında Allah'ın takdiriyle noktalandı. 58 yıla dönüp bakınca ömrün bir çırpıda geçtiğini anladım. Ben çocuklar, ev işleri derken Bekir Bey gerek imam hatip ve Yüksek İslâm Enstitüsü, gerekse ilmi çalışmalarla ilgileniyordu. Şimdi geriye güzel hatıralar kaldı çok şükür.

O, sanki köyde zor şartlarda yetişen kendisi değilmiş gibi ince ruhuyla beni el üstünde tuttu. Ben de elimden geldiğince onun çalışmalarının idamesi için gereken şartları hazırladım. Yani karşılıklı anlayış içerisinde geçen yıllarla doldu bizim evliliğimiz.

Bekir Bey'in ilme olan düşkünlüğü çocuk yaşta başlamış. 9-10 yaşlarındayken, komşu ama uzak köylerde vefat eden hocalardan bana da bir kitap kalır ümidiyle o köye gider ve gerekirse gece orada kalarak kitaba kavuşmuş. Ne mutlu bana ki ilim aşığı bir insanla hayatı paylaştım.

Hastalandığı günden itibaren anladım ki, onun sadece dört kızı değil, yurdun her yanına dağılmış onu baba bilen yüzlerce talebesi varmış. O, Mevlânâ'nın dediği gibi, "Anılması güzel olan bir sözdü. Değil mi ki insan kendi hakkında söylenen güzel sözlerden ibarettir".

KİMSEYE YÜK OLMAK İSTEMEZ, KIZLARINDAN BİLE HİZMET

BEKLEMEZDİ Elif Ölmez (Kızı)

Babamın hayatı benim için örnek alınmaya, özenilmeye lâyık bir hayattı. Lise yıllarımda "hayatınızda örnek aldığınız kişi kim?" sorusunun cevabıydı hep babam.

Yumuşak mizaçlıydı, cömertti, merhametliydi. İnsanları çok severdi, hayata karşı sabrı çoktu. Ama bence en büyük özelliği mütevazı kişiliğiydi. Kimseye yük olmak istemez, kızlarından bile hizmet beklemezdi. Nitekim vefatıyla sonuçlanan on günlük hastalık sürecinde dahi bize kendini hizmet ettirmeden ayrıldı aramızdan sessiz sedasız, öylesine mütevazı...

Rabbimin şükürünü eda etmemizin mümkün olmadığı sonsuz lütuflarından biriydi benim için babamın kızı olmam.

Umarım ki Rahman ve Rahim olan Allah son günlerinde her akşam hayatını okuduğu ve çokça etkilendiğini dile getirdiği "Nur Saçan Kandil"e komşu eder babamı..

YAZDIĞIM ONDAN FAZLA KİTAPTA İZİ ve EMEĞİ VARDIR

Cahit Eriş (Dönürü)

Rahmetli Bekir Topaloğlu'nu üç beş cümle ile anlatmak benim için çok zor. Kendi ilminde eşi az bulunan genel kültürü tam bir kişilikti. Derin ilim, sabır ve olgunluk sahibi idi.

Onun vefatıyla kitaplarım öksüz kaldı. Çünkü yazdığım ondan fazla kitapta rahmetlinin izi ve emeği vardır. Hastalanmadan bir kaç saat önce beraber olmuş ve birçok konuda fikir alışverişinde bulunmuştuk. Kendisine danıştığım şeyler olmuştu. Bunların bir kısmını ilerde Allah nasip ederse gerçekleştirmek istiyorum.

Hâlâ vefatına alışabilmiş değilim, kolay değil 30 senelik akrabaliğımız var. Kendisine ve gelmiş geçmişlerine rahmet olsun.

HAKKA YÜRÜYEN BİR KELAM ÇINARI: BEKİR TOPALOĞLU AĞABEYİMİZ

Hamza Okur (Eniştesi)

Hız. Peygamber Efendimiz^(sav) "Bir ilim adamının Hakka yürümesi âlemin ölümüne denktir" sözleriyle Bekir Ağabeyimizi çok güzel tanımlamıştır.

Bendeniz Bekir Ağabeyimi 1956'da Çaykara'da Hacı Hasan Efendi'den tedris ederken tanıma bahtıyarlığına eriştim. Zannediyorum günlerden Salı idi. Salı günleri Hacı Hasan Efendi dersini erken bitirip Çaykara'ya vaaz etmeye giderdi. O gün Bekir Ağabeyimizin, hocamızı ziyarete geldiğini hatırlıyorum. Hocamız Bekir Ağabeyin dedesinin iyi bir fakih olduğunu söyledi. Ardından Bekir Ağabeyin gerek Araçça dilinden aldığı icazet, gerekse İstanbul'da açılan ilk İmam Hatip Okuluna talebe olmasıyla iki kanatlı bir hoca olacağını belirterek durumun ehemmiyetini ifade etmişti. O gün sitayişle bahsettiği bu gence yıllar sonra kendi evlatları (Yunus Vehbi Yavuz ile Yusuf Şevki Yavuz) talebe olmuş ve kendisinden feyz almışlardır.

Bekir Ağabeyim hafızlığını ve ilk tahsilini kendi dedesinden yapmıştır. Çok küçük yaşta başladığı ilim yolculuğu rahatsızlanıp hastaneye kaldırıldığı akşama kadar devam etmiştir. Dedesinden ders okuduğu yılları anlatırken, küçüklüğünü ifade için şu benzetmeyi kullanırlar: "O kadar küçüktü ki, akşam yatmak için yorganı yatağa serdiğinde, yorganın enini boyunu anlayabilmek için küçük elleriyle kanşlayarak ölçerdi."

İstanbul'a geldikten sonraki tahsil hayatı da hep birincilikler ve iftiharlarla doludur. İmam Hatip Lisesini de birincilikle bitirmiş, o dönemin valisi olan Prof. Fahrettin Kerim Gökay kendisine altın bir kol saati hediye etmiştir. Söz konusu saati bir sohbet esnasında bana göstermişti. Bir gün kendisini ziyaretim esnasında hatıratını yazdığını ve yayınlamak üzere bir yayınevine verdiğini söylemişti. Öte

yandan İmam Maturidi'nin 18 ciltlik Kur'an tefsirini tercüme ettiği herkesin malumu idi. Bu hususta şu eseri bitirmek bana nasip olsa keşke diye sürekli dua ederdi. Pek çok yakınım da bu niyazına şahit olduğunu bilmekteyim. Şimdi kendisinden feyz alan talebelerin bu eseri tamamlamalarının kendi üzerlerine bir vazife olduğunu düşünüyorum. Söz konusu eser tamam olduğunda onun ruhaniyetinin de bundan haberdar olacağına inanıyorum.

Son olarak şunu da belirtmek isterim ki, ben cenaze yıkayan biri değilim. Yıllar önce öğrenmek maksadıyla Hacı Hasan Efendinin öncülüğünde Kasım Akçay ile beraber Tayyip Zühdî efendinin oğlu Yusuf efendinin cenazesini yıkamıştık. Daha sonra da vasiyeti üzerine Kasım Akçay'ın cenazesini de bana yıkamak nasip oldu. Son olarak Bekir Ağabeyin de cenazesini dayımız Yahya Kutluoğlu ve oğlum Hüseyin Avni ile birlikte yıkadık. Cenazeyi yıkarken Hz. Peygamberin ilim ehlinin mürekkebi, şehitlerin kanına denktir sözü hatırıma geldi. Bu hadisin ne kadar manidar olduğunu Bekir Ağabeyin naşını yıkarken hissettim. Zira o tam bir ilim ehli, başka bir ifade ile gerçek bir âlim idi.

Bekir Ağabeyimin kendi tahsil hayatının şekillenmesinde de önemli rolü olduğunu söylemem gerekiyor. Zira Hacı Hasan Efendi'den icazet aldıktan sonra Yüksek İslam Enstitüsüne girmem konusunda teşvikkâr olmuştur. Kendisini rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum. Hayatının bütün başarılarında, ümmetin istifadesine sunmuş olduğu bunca eserin telifatında, hizmet ve şefkati ile her an ve her yerde hiç yanından ayrılmayan evlad-ı Fatihânî'den Hafızul-Kur'an Kadriye ablamıza da sonsuz şükranlanımı arz ediyorum. Allah'tan kendisine Eyüp (as) sabıyla birlikte bu firaka dayanma gücü vermesini niyaz ediyorum, ona ve ailesine uzun ve hayırlı ömürler vermesini diliyorum.

İLERLEYEN YAŞINA RAĞMEN HALEN HAYALLERİ, HEDEFLERİ OLAN BİRİYDİ

Demet Tezcan

■ İna lillillah ve inna ileyhi raciun. Başta âlimlerimiz olmak üzere, zannediyorum ki gökkubbe üstümüze çökmesin diye, her bir imanlı yaşlımız yeryüzünde birer sütun gibi duruyor. Onlar bir bir eksildikçe yeryüzüne dair kaygılarım, korkularım artıyor. Onlar, zor zamanlarda bu davanın çilekeş nesilleriydi. Bizlere bugünleri bıraktılar. Bizler bu rahatlık içinde yarınlara ne bırakacağız, bilmiyorum. Rabbim ayaklarımızı yolunda sabit kılsın. Rabbim razı olan ve razı olduğu kullarından eylesin cümlemizi. Geçtiğimiz Kasım ayında ziyaretine gitmiş, sohbet etmiş, hediye kitapları ile dönmüştük. İlerleyen yaşına rağmen halen hayalleri, hedefleri olan, köşesine çekilmeyi düşünmeyen biriydi. Öncülerimizin, önden gidenlerimizin mekânı Cennet olsun.

ÜLKEMİZİN İSLAMLAŞMASI DAVASINA GÖNÜL ve ÖMÜR VERDİ

Prof. Dr. Hayrettin Karaman

■ Merhum Bekir Topaloğlu 1960 yılından beri dostluk ve dava arkadaşlığı ilişkisi içinde olduğumuz bir güzel insandı. O sıradan bir İmam Hatipli değildi, ülkemizin İslamlaşması davasına gönül ve ömür veren ve bunu da İmam Hatip Nesli ile gerçekleştirmek isteyen bir grup farklı İmam Hatipliden biri idi. Vefatının oluşturduğu boşluğu eserleri, dostları ve öğrencilerinin doldurması hem onun arzusu hem de bizim duamızdır. Hafızı ve devamlı haşir neşir olduğu Kur'an-ı Kerim onu ebedi âlemde de yalnız bırakmayacaktır. Allah sevdikleriyle beraber kılsın.

ONLAR GİTTİKÇE KAYBOLUYORUZ

Halit Bekiroğlu

■ Ölümünden üç ay önce hasbihâl etmiştik, imam-hatipleri ve bir ömrü konuşmuştuk. Âlemimiz eksiliyor. Cezalandırılıyor belki de. Onlar gittikçe kayboluyoruz. Onlardan lazım bize, yenilerinden...

ONDAN ÖĞRENDİĞİM HER ŞEY BAKIŞ AÇIMI HEP GENİŞ TUTMAMA VESİLE OLACAK

Serap Dönmez

■ Vefatından çok kısa bir süre önce ziyarette bulunmuştum kendisine. Kendisini görmemizin üzerinden tam yirmi yıl geçmişti. Bir beyefendi girerdi derse, üzerinde tevazu elbisesiyle. O anlatırdı, biz çıt çıkarmadan dinlerdik. Ondan İslam felsefesi üzerine dinlediğim, öğrendiğim her şey şimdi, burada ve gelecekte bakış açımı hep geniş bir perspektifte tutmama vesile olacak. İyi ki vardın kıymetli hocam, iyi ki! Mekânın geniş olsun.

İlahiyatçı olmanın ne mana ifade ettiğini onda gördük

Vildan Mantaş Çetin

(Bakırköy İHL Meslek Dersleri Öğretmeni)

■ Bekir Topaloğlu Hocamız son derece farklı bir üstad idi malumunuz. İlahiyatçı olmanın ne mana ifade ettiğini hem kâl hem de hâl ile gördük onda. 1995-96 yıllarında Kalam dersi vesilesi ile tanıştık kendisiyle. Talebeliğimiz bununla sınırlı kalmadı hamdolsun, okul bittikten sonra da devam etti. Hocamızın özverisi ile oluşturulmuş, kitap müzakereleri ve çeşitli istişareler yaptığımız ders grubu ile talebesi olmaya devam ettik uzun yıllar. Tavsiye ettiği kitapları ve İslam Ansiklopedisi maddelerini okuyup belli aralıklarla toplanarak hocamızın isabetli tespitlerinden ve ilminden istifade ediyor, sorularımıza cevaplar buluyorduk. Bu derslerden öğrendiğimiz, Bekir Hoca'nın bize ısrarla tavsiye ettiği, bugünün imam-hatip nesline çok yarar sağlayacağını düşündüğüm iki çalışma prensibini kendi dilinden paylaşmak isterim.

“Kur'an'ı çokça okuyun, her bir hatimde belli bir konuyu ele alarak yapın okumanızı. Önce ayeti okuyun-anlamaya çalışın, sonra mealini okuyun ve ardından tekrar ayeti okuyun, bunu özellikle sabah erken saatlerde yapmaya çalışın” derdi. İmam-Hatip nesline bunu özellikle tavsiye ederdi. Bu yöntem hem Kur'an'a dair müktesebatı artıran hem de Arapçayı geliştiren, tecrübe edilmiş bir yöntemdi.

İlim öğrenmeye dair bir tavsiyesi de şuydu: “Okuyun ama sadece okumak yetmez. Mutlaka yazın, yazmaya çalışın, bu sizi çok geliştirir. Yazmak, bilgilerin derlenip-değerlendirilmesi demek olduğundan daha sistemli çalışmayı gerektirir, sistemli çalışın ve çalışmalarınızı yazıya dökün.”

O gün Bekir Hoca'nın değerini biliyor ve istifade etmeye çalışıyorduk. Şimdi, onu çok sevdiği ve çok andığı Rabbi katına uğurladıktan sonra ise değerini çok daha iyi anlıyor ve eksikliğini hissediyoruz.

Bir Ulu Çınarın Altında Gölgelemek...

Yrd. Doç. Dr. Hülya Terzioğlu

■ 1996 ılının Mayıs ayında bir gündü, fakülte bahçesinde arabasında görmüştüm ilk. Adını namını hep duyduğum fakat lisans derslerine girmediği için ben dâhil dönem arkadaşlarımla tanışmadığı bir yüce hocaydı. Hareket etmek üzereyken hızlıca koşup camından seslendim: “Hocam sizinle görüşme talebim var...” İSAM'ın eski binalarını hatırlayanlar bilir, orada görüştük ilk ve hocamla 20 yıla varan beraberliğimizin o gün besmelesini çekmiş oldum.

İlyas Çelebi hocamın ifadesiyle cumhuriyet tarihinde İzmirli İsmail Hakkı'dan sonra Kalam ilmine hizmet eden en büyük âlimdi Prof. Bekir Topaloğlu. İlme ve öğrencilerine adanmış hayatı her açıdan numuneyi timsal hasletlerle müzeyyen. Zamamı kullanmasını, düzenli yaşaması, disiplinli çalışmalarını ihlâşlı kulluğu süslerdi. Hocamın odasında sıkça tesadüf ettiğim ikindi namazını eda ederken onu izlemeyi ne çok severdim. Rabbiyle konuşur gibi okuduğu sureler, aşkla eğildiği rükû ve secdelerle tamamlanırdı ve ben “işte namaz böyle kılınır” derdim her seferinde. Bana “seccade nasıl katlanır?” dersi verirdi sonrasında:)

Bir gün çalışma masasının bir çekmecesini gösterdi, “Aç şu çekmeceyi Hülya”. İçinde tam 82 zarf saydım, intizamla sıralanmış. Her birinin içinde konularına göre okumalarının fişlerini içeren Kur'an ayetleri olan hazineler... Ve şunu söyledi, “Kızım ne çalışırsan çalış, yanında düzenli bir şekilde Kur'an oku. Ancak her okuyuşun ayrı bir başlıkla olsun. Bir konu veya kavramı merkeze al ve oku. Ben, her seferinde farklı manalar buldum bunu yaptıkça...”

O, bir kız babasıydı. Hakikatte de erkek evladı olmayan hocam daha sonra bende kız babalarına dair -en azından kendi şahitliklerime mümasil- “diğer babalardan daha merhametli olma” hasletinin adeta ilk temsilcisi olmuştu. Belki de biraz bu sebeple kız öğrencilerin bu sahada yetişmesine büyük önem verirdi. Yıllar öncesi yazdığı “İslam'da Kadın” kitabı bir neslin kadınlarına ufuk açmıştı. Marmara İlahiyat'a “ilk kız asistanları biz aldık” derdi. Şükürler olsun şimdi o hocalarımız da yetişti bizim önümüzde.

Prof. Bekir Topaloğlu hocam hiç şüphesiz bir neslin hocalarındandı. Yaklaşık 40 yıla varan bir süre önce İmam Hatip Okullarının ders kitaplarını kadim dostu Hayrettin Karaman hocamızla birlikte yazmışlar ve gençliğin istifadesine sunmuşlardı.

Şüphesiz hocamın bu millete en önemli hizmetlerinin başında İmam-ı Maturidi gibi bir değeri tanıtmaya gelmektedir. Akli vahiyyle, vahyi, nebevi tecrübeyle harmanlayan bu feraset, hocamın muvafakat ettiği kıymetli çalışmaları meyve verdi. Te'vilât külliyyatı neşredildi. Eserlerinin ikinci önemli ayağı da elbette yetiştirdiği birbirinden değerli Kalam hocalarımız oldu. Onun talebeleriyle hukuku yalnızca ilmi mesaiyle sınırlı olmadı. Dönemimden hangi arkadaşım ile konuşsam kimine kitaplarını hediye etmiş, kiminin kurs parasını ödemiş, kimine ev alacak diye para toplamıştı.

“İlim kuma istemez kızım, başka hiçbir şeyle ilgilenmeyeceksin, sen ilme her şeyini verirsen o sana zırnık verir:)” derken nüktedan kişiliğini de konuştururdu ince ince.

Engin müktesebatına ve tecrübelerine rağmen ne ekranlarda göründü, ne namı duyulsun istedi.

10 Mart 2016 Perşembe günü erkence geldiğim Marmara İlahiyat Camii'nin musallasında bütün haşmetiyle uzanırken hocamın ayak ucuna kapandım, “Bize hakkını helal et hocam, Rabbim seni önce mümtaz elçisi Efendimize, sonra İmam-ı Azam'a ve İmam-ı Maturidi'ye komşu eylesin...” (Amin)

KENDİ DÖNEMİNDE DAHİ OLDUKÇA NADİR OLAN BİR SİMA İDİ

Prof. Dr. Hatice K. Arpaguş

(Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Kelâm Anabilim Dalı Başkanı)

■ Bir insanı kelimelere dökmenin, satırlara sığdırmanın zorluğu malumdur. Bir de bu insan Türkiye'nin maddî ve manevî yokluklarla yoğrulduğu dönemlerde hayata tutunmaya çalışan ve Türkiye'nin ilk din eğitimi kurumlarının zorlu yolculuğuyla birlikte dinî tahsil yapan bir siması ise...

Klasik medrese eğitimiyle modern Türkiye'nin ilk dinî kurumları olan İmam Hatip Okulu ve Yüksek İslâm Enstitüsü'nde okuyan ve dinin nasıl yayılacağı ve yaşanacağını hayat gayesi olarak gören bir kimse! Hafızlığını ikmal edip dönemindeki klasik medrese eğitimini tamamladıktan sonra bir de yeni eğitim kurumlarından istifade eden Bekir Topaloğlu hocamız, kendisini Kur'an-ı Kerîm'e ve dinî ilimlere adanmış bir hayattır.

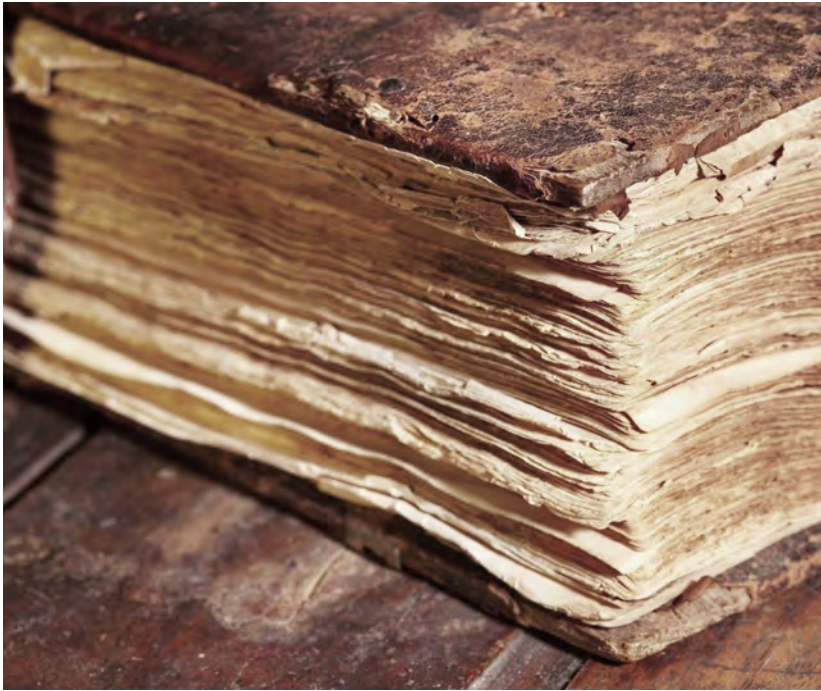
Hâfız olduktan sonra Kur'an-ı Kerîm okumadan geçirmiş bir günü olmamış, dahası dinin yaşanması, dini ilimlerin canlanması ve aktarılması için bir insan ömrünün yapabileceklerini azamî gayretlerle hayatına tatbik etmiş müstesna bir insan! Emeklilik hayatıyla birlikte ömrünün sayılı günlerini harcadığı bilinciyle zamanını ve mesaisini İmam Matürüdî'ye ve onun Kitâbü't-Tevhid ve Te'vilâtü'l-Kur'an'ının yayınlanmasına adanmıştı. Hatta hastalığının gelip çattığı son günlerine kadar okumaya ve yazmaya devam etmişti.

İşte Kur'ân-ı Kerîm sevdalısı o insan, hayatını İslâmî ilimlere ve bu ilimlere gönül vermiş kimselere adanmış bir ömürdür aynı zamanda. Kitaplarla yoğrulmuş hayatın yalnızlığında elde ettiklerini kendisinden sonra gelen nesillere aktaran diğerkâm meşrep bir -kendi tabiriyle- yarımca velî...

Bu amaçla bir ömre okumayı ve elde ettiklerini öğrencilerle paylaşıp aktarmayı sığdırmaya çalışan gayret abidesi... Bu tür hoca modeliyle artık karşılaşabilme ümidimizin kalmadığı portrelerin son halkalarından biri...

Kendisiyle ilk sayılabilecek karşılaşmam yüksek lisans yapmaya karar verdiğim yıllara tekabül eder. İSAM'daki-Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi- dört duvarı tavana kadar kitaplarla dolu çalışma odasında İbn Haldun'u okuduktan sonra bu konudaki fikirlerini kendisiyle paylaşmak üzere yanına gitmişim. Henüz o yıllarda kız öğrencilerin lisansüstü çalışma yapması yaygın değildi.

Sakin ve sükûnetli haliyle beni karşılaması ve yüksek lisans yapma fikrini kendisine çekinerek açtığımda hiç tereddüt etmeden verdiği destek, ileriki yıllarda bana güvenle adım atacak mecralar sunmuştu. Giriş imtihanını kazandığımda babam ve bir grup arkadaşımın kendisini ziyarete gittiğimizde memnuniyetini izharla, babama tereddütleri varsa bunun yersizliğini ifade ettikten sonra kütüphanesindeki kitaplarını göstererek, kendi kızlarının da akademik çalışma yapmasını ve kendisinden sonra kütüphanesini bırakacak bir damadının olmasını çok arzuladığını söylemişti. Onun hayatı kitaplarla hemhal olmuş bir hayattır. Bu ifadeleri kitaplarıyla ilgili hayallerinden sadece biriydi.

Lisansüstü çalışmaya başladıktan sonra beni bir gün yanına çağırdı. Kaynaklara ulaşmakta yaşadığım sıkıntıları daha ben söylemeden kendisi bunun zorluğundan bahsetti ve bu konuda destek olacağını dile getirdi. Bu amaçla bana ve benim ihtiyaçlarına muttali olduğum akademik çalışma yapacak arkadaşlara kitap temininde yardımcı olmak istediğini söylediğinde yaşadığım şaşkınlığı dile getirmek imkânsızdır. Concordance, Kütüb-i Sitte, Keşfu'z-Zünûn ve Ziriklî'nin el- A lâm'ı gibi kütüphanemdeki temel kaynak eserler Bekir Hocamız'ın bu amaçla alıp hediye ettiklerinden bazılarıdır. Nitekim zaman içinde de kitap hediye etme âdetini hep devam ettirdi.

Geçen gün kütüphanemdeki bu eserlere bakıp “Bunları nasıl temin ettiniz? Kaynak eserlerin temini pek kolay olmuyor hocam” diyen bir araştırma görevlisi arkadaşın hatırlatması üzerine o günleri tekrar yaşadım ve hocamızı hayırla ve dua ile yâd ettim. Kendi döneminde dahi oldukça nadir olan Bekir Topaloğlu hocamız gibi simaların vefatından sonra örneklerinin kalmadığını teessürle idrak etmiş oldum. Yokluğu her zaman hissedilecek, minnet ve şükran duygularıyla her dâim hatırlanacak alanımızın duayeni hocamıza Cenâb-ı Hak'tan rahmet niyazıyla... Mekânı cennet olsun.

“Nasıl iyi bir öğretmen olunur?” sorusunun cevabını hocamızda buldum

Metin Çetin
(Bakırköy İHL Meslek Dersleri Öğretmeni)

■ Bekir Topaloğlu Hocamızla kitap müzakereleri ve istişarelerin yapıldığı bir ders halkasında tanıştık. Kendisi çok yoğun çalışmasına rağmen bu tür faaliyetlere çok önem verir, zaman ayırırdı. Bir defteri vardı, defterde hepimizin isimleri yazılmış birer sayfası. Bu çalışmayı belli aralıklarla yapabiliyorduk. Hocamız her seferinde defterindeki isimlere özel sayfaları açar ve her birimize hal-hatır eder, bu süre zarfında neler yaptığımızı sorar, hatta bunun yanında ailelerimiz ve çalışma hayatımız dahil her türlü ahvalimizi dinler, hepimizle yakinen ilgilenirdi. Hocamızın bu güzel tavrı şahsen üzerimde çok büyük etki bıraktı. “Nasıl iyi, ilgili ve etkili bir öğretmen olunur?” sorusunun cevabını Hocamızda buldum. Öğretmenlik, sadece bilmek değil bildiklerini aktardığın insanlara değer vermek ve gönüllerini kazanabilmektir.

Kelamcı ve Keramet

Prof. Dr. **Cağfer Karadağ**

■ Hocayla ilk karşılaşmamız lisans dönemi kelam dersinde oldu. Nureddin es-Sabuni'nin el-Bidaye fi Usûlî'd-din adlı eserini okutmuştuk bizlere. İkinci ve esaslı karşılaşmamız 1991'de doktora sürecindeyken gerçekleşti. Doktora tez danışmanım olmasıyla birlikte görüşmelerimiz de sıklaştı.

Uzun müzakerelerden sonra Muhyiddin İbn Arabî'nin İtikadi Görüşleri'ne tez çalışması noktasında karara varmıştık. Ben kararın akabinde İbn Arabî'nin tüm kitaplarını toplamaya başlamıştım. O sırada nasip oldu 1992'de ve sekiz aylığına Şam'a gittim. Amacım hem Arapçamı geliştirmek hem de doktora konumla ilgili doküman toplamaktı.

Şam'dayken hocanın Osmanlı Alfabesiyle bir-iki mektubunu almak benim için büyük mutluluk oldu. Aldığım kitaplar içinde benim için en değerli olanı İbn Arabî'nin el- Futuhat el- Mekkiyye adlı eseriydi. Osman Yahya tarafında yeni neşrediliyordu; 12 cilt yayınlanmış ve henüz 13. cildi yeni yayınlanmıştı. Döndüğümde büyük bir sevinç içinde hocanın odasına gittim, yaptıklarımı, araştırmalarımı ve özellikle de aldığım el- Futuhat el- Mekkiyye'yi anlatmak istiyordum. Bir de ne göreyim benim aldığım baskının aynı hocanın tam arkasında rafta duruyor. Hoca bir sürpriz olduğunda sık sık: “Buna keramet diyeceğim de kelamcının kerametine inanmazlar” derdi. Aslında bu istilahi anlamda bir keramet değildi. Gördüm ki, Hocam Bekir Topaloğlu benimle birlikte İbn Arabî okumaya başlamıştı. Bir konuda doktora yaptırıyorsan, konuyu en az öğrenci kadar kendisinin de bilmelisiniz ilkesine hep sadık kalmış ve bizlere bunu öğretmişti. Nitekim hoca birkaç yıl öğrencilerine el- Futuhât'tan bölümler okuttu.

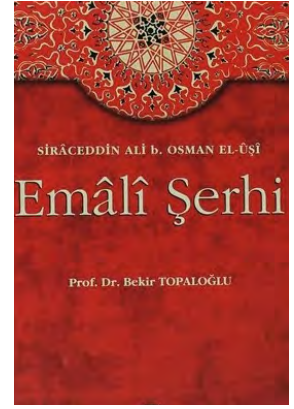
Tez yazım esnasında her yazdığımı satır satır okudu. Konuyla alakalı herkesle görüşmemi istedi. Bulduğu her eseri ya bana verdi ya da benim görmemi istedi. Sonundan benim mutmain olduğum hocanın da memnun olduğu bir tez ortaya çıktı.

Hocayla tek anlaşamadığım nokta; o benden İbn Arabî'yi daha fazla eleştirmemi istiyor ve bekliyordu. Ben ise biraz ortadan gitmek istiyordum. Ama hiçbir zaman kendi düşüncesini dayatma veya ısrar etme gibi bir tavır içinde olmadı. Benim düşünceme saygı gösterdi. Bundan dolayı hoca benim gözümde yüz kat büyüdü.

Bu kadar birlikteliğimize rağmen, benim en çok korktuğum şey başıma geldi. Hocamı son yolculuğuna uğurlayamadım. Cenazesinde bulunup namazını kılamadım.

Gelemedim sevdiğim yanına Bakamadım doya doya ardına Sen gittin biz kaldık uğurlar ola Selam söyle vardığın o yurduna

Yüce Rabbim o güzel insanı rızasına eren kullarından eylesin, Cennetinde buluştursun...

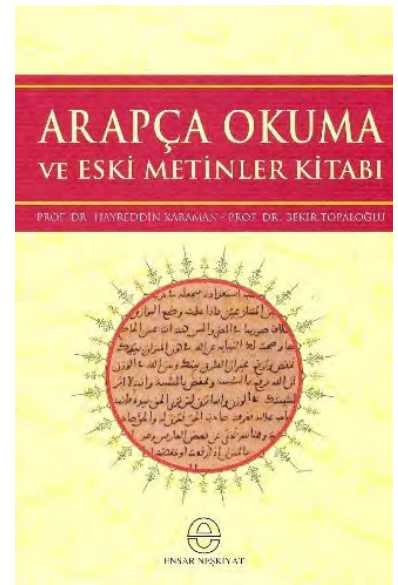
İMAM HATİP OKULLARI NESLİNİN SAĞLAM SACAYAKLARINDAN BİRİ

Prof. Dr. İsmail Kara

Onun sessiz sedasız geçmesiyle İmam Hatip Okulları neslinin ilk sağlam sacayağı kırıldı demek mübalağalı olmayacak sanırım. Bekir Topaloğlu, Hayrettin Karaman ve Tayyar Altıkulaç üçlüsünün etrafında, onları 12'ye tamamlayan yakın bir müttefikler (rivayetlere göre yeminliler) halkası vardı, onların etrafında da muhlis ve muhiplerden oluşan birkaç hâle daha. Dış ve yan halkalarda ise daha büyük bir kalabalık... Bir İmam Hatip camiasının yakın- uzak halkaları ve bunun hissiyatı. Onların severek kullandıkları ifade ile bir "Nesil", hatta "Altın Nesil".

Ama üçlünün statüsü ve itibarı hep ayrı oldu, farklı kaldı. Yükleri ve vazifeleri, tahammülleri ve dayanıklılıkları da öyle idi, öyle oldu. Aslında biraz da memleketlerinden kaynaklanan farklı mizaçlara, farklı önceliklere, farklı özelliklere sahiptiler (biri Oflu, biri Erzurumlu/Çorumlu, biri Kastamonulu), ihtisas alanı olarak da vazife taksimi yaparcasına farklı ilimleri seçmişlerdi. Bu farklılıklarını müspet istikamette kullandılar ve birbirlerini tamamladılar. Başarıklarının tek tek kendilerinkinden büyük oluşunun sebebi de bu.

(Derin Tarih, Nisan 2016)

Başarılı olmamız için elimizden tuttu, himmet gösterdi

Prof. Dr. Ahmet Saim Kılavuz
(Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

Bekir Topaloğlu hocamı ilk defa 1966 yılında Ankara İmam-Hatip Okulu Mezunlar Derneğinin Kızılay'daki yerinde vermış olduğum bir konferansta tanıma imkânım oldu. Şimdi kendisi gibi rahmetli olmuş ve İmam-Hatip Okulu ve İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünden sınıf arkadaşı olan Ahmet Özcan Uşan (halamın beyi) ile kendisini dinlemeye gittik. Eniştemin, Bekir hocamın, Hayrettin Karaman ve Tayyar Altıkulaç hocalarımızla birlikte İmam-Hatip camiasının önemli bir ismi olduğunu, benim de ileride onlar gibi bir ilim adamı olmam gerektiğini (ki o yıl İmam-Hatip Okulu ikinci sınıfa giden 12 yaşında bir çocuğum), bu sebeple de konferansı dikkatle dinlememi tembih ettiğini hatırlıyorum. Konferanstan sonra hocamı alarak eniştemlerin evine getirdik ve orada misafir ettik. O yıllarda misafirleri otelde veya bir başka yerde konaklatma imkânı yoktu. Ya da arkadaşlık öyle gerektiriyordu. Evde iki okul arkadaşının uzunca sayılabilecek sohbetini ve hatıralarını can kulağı ile dinlemiştim.

Yıllar geçti, 16 Kasım 1976'da Bursa Yüksek İslâm Enstitüsünün açtığı Kelam ve İslâm Düşüncesi asistanlık sınavında jürimde yer aldı. "İman ile Küfür Arasındaki Sınır" adlı öğretim üyeliği (doktora) tezimin danışmanı oldu. Her konuda olduğum gibi tez yazımında da çok titizdi. Çalışmalarımı aylık periyodlarla kendisine götürür, evinde karşılıklı olarak tezi okurduk; kendisi gerekli uyarılarda ve düzeltmelerde bulunurdu. Tez jürimde başkan olarak yer aldığı gibi, 1989 Ekiminde Yusuf Şevki Yavuz bey ile birlikte girdiğimiz doçentlik jürimizde de görev aldı. Başarılı olmamız için elimizden tuttu, himmet gösterdi, hiçbir yardımı esirgemedi. Allah bizlere onun gibi öğrencisinin elinden tutan, ona yol gösteren, dertleriyle dertlenen takipçileri olmayı nasip etsin. Mekânı cennet olsun. Cennette Habib-i Edibinin sancağı altında hepimizi haşr eylesin. Amin.

BİZ ONDAN İLİM AHLAKINI, HAKİKATI ARAMA İŞTİYAK VE İÇTENLİĞİNİ ÖĞRENDİK

Prof. Dr. İlyas Çelebi

Cumhuriyet idaresi uzun süre din konusundan uzak durduğu için kendi din âlimini yetiştirememiş ve sonuçta bir kırılma ile karşı karşıya kalmıştır. Baştan beri hissedilen bu ihtiyaç 1951'den itibaren açılan İmam-Hatip okulları, İlahiyat Fakültesi ve Yüksek İslâm Enstitüleri ile karşılanmaya çalışılmış, bu tarihlerde toprağa atılan tohumlar semeresini vermeye başlamıştır. İşte Bekir Topaloğlu bu semerenin ilk örneklerindedir. Hatta aldığı eğitim-öğretim ve yetiştirdiği çevreye bakıldığında onun, geleneksel öğretim yapan medrese ile modern kalıplar içinde eğitim-öğretim faaliyeti veren İmam-Hatip okullarının sentezi olduğu söylenebilir.

Topaloğlu'nun sık sık dile getirdiği konulardan biri de Müslümanların Kur'an ve Sünnet'le olan irtibatlarıdır. Ona göre günümüz Müslümanla Kur'an'dan uzaklaşmışlardır. O, bu durumun onların din anlayışında önemli kırılmalara sebep olacağını ifade ederek Kur'an'la yeniden buluşmaları gerektiğinin altını çizer. Onun Kur'an'a dönüş çağrıları Peygamberimiz'in sünnetini dışlayan modernistlerin Kur'an'a dönüş söylemlerinden farklıdır. O her Müslümanın, feyiz ve bereketinden istifade etmek üzere Kur'an okuması gerektiğini söylemekle beraber özellikle dini ilimler üzerinde araştırma yapan kişilerin çeşitli konular takip etmek suretiyle Kur'an'ı başından sonuna kadar okuyup anlama çabası göstermelerinin gerektiğini vurgular. Bu anlamda kendisinin her seferinde farklı bir konuyu takip ederek Kur'an'ın baştan sona okunması suretiyle oluşturulmuş çok sayıda bilgi fişleri bulunmaktadır. Bir seminerinde bu tür okuyuşlarının altmışın üzerinde konuya ulaştığını ifade etmiştir. Zaman zaman hocanın nüzul sırasına göre ve siyer eşliğinde okumalar yaptığını da bilmekteyiz.

Topaloğlu'nun üzerinde önemle durduğu bir konu da aydın-halk ilişkisidir. Ona göre aydın tarihiyle övünen, milletin manevi değerlerine saygı gösteren, halkını seven, milletiyle barışık olup ilerleme yolunda mesafe alan, üzerine aldığı görev ve sorumlulukları en güzel şekilde yerine getiren, duruma göre fedakârlıkta bulunmasını bilen kişidir. Ancak bu nitelikteki aydınlardır ki geleceğe ümitle bakmanın işaretlerini verebilir, dinî hayat ve düşünce tarihimize ışık tutabilirler. İdeal olan bu olmakla beraber günümüz Türkiye'sinde yönetenlerle yönetilenler arasında olduğu gibi aydınlarla halk arasında da bir kopukluk söz konusudur. Bazı uygulamalar ve psikolojik engeller sebebiyle bu kopukluk dindarlarla aydınlardan da gözlemlenmektedir. Bu durumun giderilmesinde aydınlara büyük görevler düşmektedir. Ayrıca bürokrasi, medya ve özel sektörün çeşitli kademelerinde görev alan İmam-Hatip nesli bu kopukluğu gidermede ve devlet-halk irtibatının kurulmasında önemli bir aracı olacaktır.

Topaloğlu, bizim için bir okul oldu. Gelecek nesillere yatırım yapmanın gereğini ve ders halkası oluşturmanın örneğini onda gördük. Biz öğrencileri ondan bilgi yanında çalışma, azim, gayret ve usulünü aldık; gerçeğe ulaşmada sabırlı ve ısrarlı olmayı, dünya karşısında zahidliği, ümera ve ağniya karşısında müstağniliği, popülizm yapma yerine dik ve vakur durmayı, medya tutkunu olmamayı, hizmette hasbîliği, en önemlisi de ilim ahlakını, hakikati arama iştiağı ve içtenliğini öğrendik. Kısacası biz, ilim geleneğimizi unuttuk, alim prototipimizi kaybettik ve bazı şeyleri ihmal ettik. Kaybettiğimiz bu şeyleri Şark'ta veya Garp'ta değil, yitirdiğimiz yerde aramamız gerekir. Atalarımız, "Yiğit düştüğü yerden kalkar" dememiş midir?

Bekir Topaloğlu: Kur'an ve Kelam Araştırmalarına Adanmış Bir Ömür, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi 27 (2004/2), 5-24

VERDİĞİ ESERLER, YETİŞTİRDİĞİ TALEBELER ONUN AHİRET AZIĞI OLACAKTIR

Prof. Dr. Mehmet Erdoğan

Yıllar boyu hep adını duyarak ve kitaplarını okuyarak geçti İmam Hatip ve Fakülte hayatımız. Haseki münasebetiyle İstanbul'a geldik ve Yüksek Lisansa başlama imkânı bulduk. Fahrettin Atar hocamın odasında ilk kez gördüm kendisini. Doğrusu yıllar boyu zihnimde canlandırılmış olan hayaline pek benzemiyordu. Hayal kırıklığına uğradım desem yanlış olmaz. Buna rağmen herkes ona saygılı davranıyordu ve ben bu taşralı halimle onun görüntüsünden büyük bir adam olduğunu anlamıştım. Sonra çok yakın olmasa da yıllar süren aynı fakültede birlikteliğimiz oldu. Kendisinden Gazali'nin el-İktisad'ını da okuduk. Üç çocuk babası bir vaiz olarak doktora yapmakta olduğum yıllar bana sekiz ay süre ile burs da bağladı. O sıkışık olduğumuz günlerde elimizden tuttu. O, olumsuz sayılabilecek ilk intibaidan sonra -Allah bilir ya ben Bekir Topaloğlu deyince şöyle yağız babayığit birini bekliyordum- her geçen gün Hocayı gerçek bir ilim adamı ve din âlimi olarak gördüm. Her gördüğümde içimden gelerek elinden öpmekten manevi bir haz aldım.

"İlim adamı asosyal olmak lazım!" derdi. Belki benim de öyle olmam ona böylesi bir yakınlık duymamda etkin olmuştu.

Bereketli ve dopdolu bir ömür... Kayıp halkanın yeniden oluşturulması ve kökle irtibatın yeniden sağlanması için hem yolu açan ve hem de açtıkları yolda bunca imkânsızlıklarla yol alan ve arkalarından gelen nesillere örnek olan, onlara hamilik eden bir hoca. Ciddi ve saygın bir ilim ve dava adamı. Ne büyük bir saadet. Verdiği örnek eserler, yetiştirdiği ve müzahir olduğu talebeler onun ahiret azığı olacaktır. Birilerinin ifadesiyle "Sanki Cenab-ı Zülcelal'in bütün kötü duygulardan arındırdığı pratik aklı ve pratik zekâsı (olumsuz anlamda kullanılmış) olmayan saf ve tertemiz cennet ehli bir insan..."

Bekir Topaloğlu hocam, benim danışman hocam Hayreddin Karaman gibi bu neslin öncülerinden biriydi. Bunlar hem yolu açmışlar hem de o yolda yol almışlardı. O yüzden bizim nesil üzerinde hakları büyüktü. Bu neslin kaderini Allah bir ölçüde onların emanetine tevdi eylemişti.

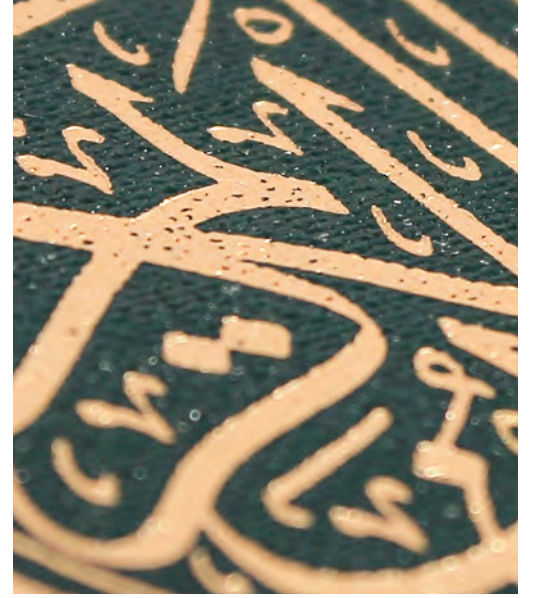
Bizler aşağı yukarı onlar tarafından açılmış olan bu yolda ilerleyen elimizdeki ders kitabı namına yazılmış ne varsa hemen hepsi bu öncülere aitti. Özellikle de bu ikili birlikte başı çekmişlerdi. İkinin ikincisi hangisiydi, onu belirlemek bize düşmezdi.

Bekir Topaloğlu, memleketinde medreseyi bitirmiş icazetli biriydi. Hayreddin Karaman ise nalbantlıktır, işportacılıktır derken ileri bir yaşta okula intisap etmiş, ilmi olmasa da gelişmiş muhakemesiyle eksiklerini ikmal edip zekâ ve dehasıyla başa geçmişti.

Bunlar, elbette ki etraflarındakilerle birlikte vaziyet etmekteydiler. Bugün sayılarını bilmediğimiz yüzlerce İHL okullarımız ve sayısı illerin sayısını aşan İlahiyat Fakültelerimiz nüve itibarıyla, o ilk nesillerin saçmış olduğu tohumların artık gözle görülür hale gelen semereleri olmalıdır.

Bekir Topaloğlu Hocanın, değerli öğrencilerimize üç tavsiyesi oldu.

- 1. İçinde bulunduğunuz mazhariyet sebebiyle Allah'a şükredin ve şükürünüzü ifa edebilmek için düzenli bir biçimde günde en az on iki saat çalışın. Arapçayı ne yapıp edip, mutlaka öğrenin. Aksi takdirde bunun psikolojik ezikliğini ömrünüz boyu çekersiniz.*
- 2. Kur'an ve meal okuyun. Bunu kendiniz için yapın, hidayetlenmeyi amaçlayın. Her okuyuşunuzu belli bir konuyu aklınızda tutarak yapın.*
- 3. Siyer okuyun.*

Onun mesâi arkadaşlarından biri olmak şerefini hayatım boyunca taşıyacağım

Prof. Dr. Metin Yurdağür

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Kelâm A.B.D. Öğretim Üyesi

İstanbul İmam - Hatip Okulu'ndaki öğrenciliğim sırasında (1963-69) henüz ortaokul 2. sınıf talebesi olarak kendisini tanıma fırsatı bulduğum merhûm hocamız Prof. Dr. Bekir Topaloğlu ile başlayan irtibatımın İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'ne kaydolduğum 1969 yılında yeniden canlanıp vefâtına kadar sürdüğünü söylemeliyim. Akademik hayata kelâm sahasında başlayışından o hüznü güne kadar geçen uzun süre içindeki ilmi faaliyetlerde önce onun yakın çevresinde bulunan öğrencilerinden, ileriki dönemlerde ise çömez mesâi arkadaşlarından biri olmak şerefini hayatım boyunca taşıyacağım. Her ne kadar onun ilmi çalışma disiplinine yeterince sahip biri olamamış isem de, gerek Fakülte'deki gerekse İSAM'daki akademik ve bilimsel çalışmalarda, kendisinin hep feyzinden ve işaretlerinden hisseyâb olmaya gayret ettiğimi söyleyebilirim. Kendisine Yüce Rabbim'den rahmetler niyâz ediyorum.

Her ziyaretine gittiğimde onu masasının başında çalışırken bulurdum

Selva Kabul (Torunu)

Merhamet ve sevgi dolu kocaman bir kalp ve örnek alınası bir çalışkanlığa sahip, her anı ilme adanmış dolu dolu bir ömür sürmüş, etrafındaki her şeyin güzel yanını gören, çevresindeki insanları kendisinden çok düşünen bir adam... Ne söylesem eksik kalır cümleler dedemi anlatmaya.

Dedemle geçirdiğim 30 yılın içinde beni en çok etkileyen özelliği, her ziyaretine gittiğimde onu masasının başında çalışırken buluyor oluşumdu. Biz torunlarına bıraktığı en önemli miras, ilim yolunda harcanan çabanın kıymetini anlamamızdı.

Ümit ediyorum ki, bu geçici bir ayrılık olacak. Yanına oturup, tebessüm içerisinde anlattığın hatıralarını dinlemeyi çok özleyeceğim dedem.

Rabbim bizlere de seninki gibi hayırlı bir ömür sürmeyi nasip etsin.

MERHUM BEKİR TOPALOĞLU HOCA'DAN

— ÜÇ TAVSİYE —

› İçinde bulunduğunuz mazhariyet sebebiyle Allah'a şükredin ve şükcrünüzü ifa edebilmek için düzenli bir biçimde günde en az on iki saat çalışın. Arapçayı ne yapıp edip, mutlaka öğrenin. Aksi takdirde bunun psikolojik ezikliğini ömrünüz boyu çekersiniz.

› Kur'an ve meal okuyun. Bunu kendiniz için yapın, hidayetlenmeyi amaçlayın. Her okuyuşunuzu belli bir konuyu aklınızda tutarak yapın.

› Siyer okuyun.

Musikimizin Yol Haritaları

MAKAMLAR

*Rast, nihavend, uşşak...
Makamlar,
yüzlerce yıllık muazzam
bir geleneğin ve kültürün
ürünü olan musiki
haritamızın işaret taşları
gibidir. Onlar, insanın
hem afaki hem
enfüsi yolculuğunun
kılavuzlarıdır.*

ÜMİT AKSOY

Türk kültürünün en büyük ürünlerinden biri olan makamlar, gönle düşen bütün duyguların bir forma sokulmasını ve böylece seslendirilmesini sağlayan alfabe gibidir. Daha derli doplu söylemek gerekirse: Makamlar, Türk musikisinde kullanılan ses dizilerinin yani gamların belli kurallar çerçevesinde bir araya getirilmesidir.

Makamların dizileri, aralıkları eşit olmayan ve toplamı 53 koma olan sekiz sestem oluşur. Dizileri aynı olan makamlar birbirlerinden seyirlerine göre ayrılır. Bu yüzden makamda seyir çok önemlidir. Makamların karar sesleri; güçlüsü, yedeni ve asma kararları olur.

Durak, ilk dörtlü veya beşlinin ilk perdesidir.

🎵 **Güçlü**, genellikle ikinci dörtlü veya beşlinin ilk perdesidir ve parçanın ortalarında geçici karar perdesi olarak kullanılır.

🎵 **Yeden**, genellikle parçanın bitişinde karar perdesinden önce kullanılan makamına göre yarım veya tam ses olabilen bitiş duygusunu güçlendirici sestir.

🎵 **Asma Karar**, eser içerisinde başka bir makama hatırlatma yapmak için kullanılan kısa süreli kalıplardır. Asma kararlar makamın dizisi içinde herhangi bir ses olabildiği gibi genellikle de hatırlatılmak istenen makam ile asıl makamın ortak seslerinden biri olur. Asma kararlarda asla başka bir makama geçiş yapılmaz çünkü asıl makamın özellikleri ortadan kalkar.

Ey büt-i nev eda olmuşum mübtelâ

www.neyzenim.com

Hicaz şarkı Söz: Enderunlu Vasıf Bey
Usulü: Semâi Mütek: İsmail Dede Efendi

S A Z

Ey büt-i nev eda olmuşum mübtelâ
Gör dü gün den Şe ri ol mü şüm
İla se li fuz ca den beri se nün

müb te lâ lâ A şı fım feci sa na
ser se ri ri Ben de nem ey pe ri
ben de nem nem Gel gel ey gon ca fem

İf ti fat et ba na yâr
yâr yâr İf ti fat et ba
na â şı fım feci sa na na D.C.

Ey büt-i nev eda Gördüğümden beri Hasılı bunca den
Olmuşum mübtelâ Olmuşum serseri Beni serin bendenem
Aşkıım beri sana Bendenem ey peri Gel gel ey gonca fem

(NAKARAT) Hâfız et bana
Yâr, yâr, yâr İstifet et bana aşkıım beri sana

MERAKLISI İÇİN

🎵 Makamlar dörtlü veya beşli ses dizilerinin birbirine eklenmesiyle oluşur. Genel olarak makamlar; basit makamlar, birleşik makamlar ve şedd (göçürlmeli) yani başka bir ses üzerine aktarılmış makamlar olmak üzere üçe ayrılır.

🎵 Üzülerek belirtmek gerekir ki; Türk müziği formunda bugüne kadar tespit edilebilen 590 tane makamın varlığından haberdarız. Haberdarız diyoruz çünkü bazılarının kaynaklarda adları geçiyor ama ne var ki çoğu makamla bestelenmiş eserler günümüze ulaşamamış. Günümüze ulaşan 150 kadar makam kullanılsa da çoğunlukla kullanılan makam sayısı 30 civarındadır.

Rast Makamı,
İnsana sefa verir.
Rehavi Makamı,
İnsana beka verir.
Kuçek Makamı,
İnsana umut verir.
Büzürk Makamı,
İnsana cesaret verir.
İsfahan Makamı,
İnsana hareket verir.
Neva Makamı,
İnsana lezzet verir.
Uşşak Makamı,
İnsana gülme hissi verir.
Zirgüle Makamı,
İnsana uyku verir.
Saba Makamı,
İnsana kuvvet verir.
Buselik Makamı,
İnsana kudret verir.
Hüseyni Makamı,
İnsana sükunet verir.
Hicaz Makamı,
İnsana tevazu verir.

HICAZ MAKAMI

Hicaz, Mekke ile Medine'yi kapsayan bölgeye verilen isimdir.

Bu isme ilk defa, 14. yüzyılın ortalarında, İran müziğinin bilinen ilk bestecisi olarak kabul edilen Safiyü'd-Din Urmevi'nin eserlerinde rastlanmıştır. Hicaz makamı, hicaz dörtlüsüne, neva perdesinde rast beşlisinin eklenmesinden meydana gelir. Hicaz Makamı kendi içerisinde Hicaz, Humayun, Uzzal ve Zirgüleli Hicaz olmak üzere dörde ayrılmaktadır. Hicaz makamının en büyük özelliği ise, dinleyenlere tevazu ve hüzün vermesidir. Hicaz makamı ile bestelenmiş unutulmaz eserlerden bir kaçını burada analım: *O Ağacın Altı/ Ben Gamlı Hazan/ Nasıl Geçti Habersiz/ Dediler Zamanla Hep Azalır mı Sevdiğim/ Bir Bahar Akşamı Rastladım Size.*

NIHAVENT MAKAMI

İran'da Luristan eyaletindeki Hamedan'ın güneyinde tarihi bir şehrin adından ismini alan Nihavent makamı, bilinen en eski makamlardandır. İlk defa II. Mehmet'e ait eserlerde görülmektedir. Nihavent makamı, sakinlik ve kuvvet veren bir makam olarak bilinir. Nihavent makamının meşhurlarından bazıları şunlardır:

Bakmıyor Çeşm-i Siyah Feryade/ Kimseye Etmem Şikayet/ İnleyen Nağmeler/ Ağlamakla İnlemekle/ Beklenen Şarkı/ Bir İhtimal Daha Var.

Uşşak zârî
Uşşak : Çürçüca

Cana rakibi fiandan edersin

Gülizem Asım Bey
meyzan.com

Cana rakibi fiandan edersin
Ben bi neva sı gir yan edersin
Ülgüstenle üçüyletme
Bana cihan zindan edersin

UŞŞAK MAKAMI

 Hüzzeâmın kelimesinin etimolojisiyle ilgili farklı görüşler vardır. Bir görüşe göre koyu hüzün anlamına gelirken, bir diğer görüş de hüzzeâmı, okun yaydan fırladığında çıkarttığı sese verilen isim olarak kabul eder. Makamlar arasında içine girilmesi en zor olan hüzzeâm ritim olarak ağır bir tonda ilerler. İlk defa Kantemur'a ait eserlerde rastlanmaktadır.

*Bu Ne Sevgi Ah Bu Ne
IzdırapçHicran Yine Hicran/ Yine
Bir Sızı Var İçimde Akşam Oldu
Diye/ Ömrümüzün Son Demi/
Rüzgar Susmuş Ses Vermiyor
Nedendir*
hüzzeâm makamında bestelenmiş eserler arasında ilk akla gelenleridir.

RAST MAKAMI

 Farsça "doğru, dosdoğru ve gerçek" anlamına gelen rast makamı da, hicaz ve uşşak da olduğu gibi, ilk defa ilk defa 14. yüzyılda İranlı ünlü besteci Safiyü'd-Din Urmevi'nin eserlerinde rastlanmıştır. Yerinde Rast beşlisine, Neva Rast dördlüsünün eklenmesiyle meydana gelir. Seyri çıkıcıdır. Dinleyenlere rahatlık ve neşe hissi veren rast tedavi edici dört ana makamdan birisidir.

*Sevmekten Kim Usanır/ Ömrümce
Hep Adım Adım/ Unut Beni
Kalbimdeki Hicranla/ Nihansın
Dideden Ey Mest-i Nazım*
en meşhur rast makamında bestelenmiş eserlerindedir.

HÜSEYİNİ MAKAMI

 "Hüseyni'e ait", güç, kuvvet, güzel, civan, küçük sevgili gibi anlamlara gelen bu makam, yine ilk defa 14. yüzyılda İranlı ünlü besteci Safiyü'd-Din Urmevi'nin eserlerinde rastlanmıştır. En eski makamlardan birisidir. Basit bir makamdır. Yerinde Hüseyni beşlisine, Hüseyni perdesinde Uşşak dördlüsünün eklenmesiyle meydana gelir. Seyri çıkıcıdır. İnsana sükunet, güzellik, iyilik, sessizlik, ferahlık gibi hisler verir.
*Görmek İster Gözlerim Her Dem
Seni/ Geçti Sevdalarla Ömrüm/
Dön Yüzünü Benden Yana/
Bağrıma Taş Basaydım*
bilinen Hüseyni eserlerden bazılarıdır.

 Bugüne ulaşan en önemli makamlar

<i>Acem-Aşîrân</i>	<i>Hicâzkâr</i>
<i>Acem-Kürdî</i>	<i>Hüseynî</i>
<i>Acem-Zir</i>	<i>Hüzzeâm</i>
<i>Keşîde</i>	<i>Karcığar</i>
<i>Arabân</i>	<i>Kürdî</i>
<i>Aşk-Efzâ</i>	<i>Mâhûr</i>
<i>Bayâtî</i>	<i>Muhayyer</i>
<i>Beste-Nigâr</i>	<i>Nevâ</i>
<i>Bezmâra</i>	<i>Nihâvend</i>
<i>Bûselik</i>	<i>Nikrîz</i>
<i>Çârgâh</i>	<i>Rast</i>
<i>Dügâh</i>	<i>Sabâ</i>
<i>Evcârâ</i>	<i>Sultân-ı Yegâh</i>
<i>Ferâhfezâ</i>	<i>Şehnâz</i>
<i>Ferâhnâk</i>	<i>Tâhir-Bûselik</i>
<i>Gerdâniye</i>	<i>Uşşak</i>
<i>Hicâz</i>	<i>Yegâh</i>

SENİ YENİCİİİM MEDYA!

ÜMMÜHAN ATAK DOĞAN

**Biz bir dizi film den etkilendiğimizi
hemen belli ederdik.**

**Oyunlarımızın arasında haç çıkarmışsak mesela, bu,
Küçük Ev dizisini pür dikkat izlediğimiz
anlamına geliyordu.**

**Ya da artık; "Aman Tanrım!" diye şaşırırmaya başlamışsak,
dua ederken ellerimizi kavuşturup yatağın
ucuna oturarak bir şeyler mırıldanmışsak...**

**Haliyle anne babalarımızın tepki göstermeleri
hatta önlem almaları da kolay olurdu.**

**Ya şaplağı yerdik, ya TV izlememe cezası
alırdık. Şimdi öyle değil.**

**Bugünün çocukları, 'bizden' olan hikayelerin arasında
kendilerine bizim aslında**

**hiç de alışık olmadığımız ve hatta tasvip etmediğimiz
öyküler ve replikler arasında**

**yol bulmaya çalışıyor ve
ne yazık ki**

**çoğu zaman neler olup bittiğini
biz bile farkedemiyoruz.**

**Ahlaki değerleri
hiçe sayanların
verdiği kararların
sonucu olarak
bugün medya
çığırından
çıkışsa, bunun
karşı atağını
yapmak zor da
olsa imkansız
değil.**

İLK İŞ BOŞLUKLARI DOLDURMAK

■ Televizyonu açtığımız an bir Türk dizisine rastlamamak işten bile değil. Ve o Türk dizilerinde dönüp duran genel konuları özetlemek de oldukça basit: Bir kız bir erkeği sever, erkek evlidir, fakat kız o kadar çok sever ki, erkeğin evli olmasından dolayı acı çeker ve biz de ekranda onunla birlikte acı çekmeye başlarız! Derken ufak (!) bir aldatma sözkonusu olur ve erkekle kızın ilişkisinin boyutu değişir. Hele bir de, erkeğin karısı bu durumu öğrenmişse, kodlamamız hiç de zor olmaz; 'kötü kadın!' Evet, kötü kadın dediğimiz burada, ikinci kadın değil, bir zamanlar anlı şanlı bir düğünle o adamla evlenen kadındır! Şimdi çocuğunuzu gözünüzün önüne getirin ve bu duygusal süreçte kimin tarafında olacağını tahmin ederek, ileride yaşayabileceği aşk duygusuna karşı geliştireceği tepkileri düşünün. Başınız mı ağrıdı? Öyleyse televizyonu kapatın. Hiç olmadı, dizi filmleri çocuklarınızdan uzak tutun. Mümkün mü değil? Öyleyse neden bir evi dizi filmlere bu kadar kaptırmış olabileceğinizi düşünün ve yakaladığımız boşlukları doldurmaya gayret edin.

BEYİNİ BULANAN ERGENLİK

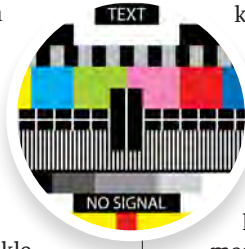
■ Fakat iş bununla da kalmıyor. Yarışma programları dendiğinde biz karışık harflerden anlamlı bir kelime üretmeyi bilirdik. Şimdi öyle mi? İşin içinde 'evlilik', 'moda ve giyim' merkezli yarışmalar var ki, açıp birkaç dakika izlediğinizde mideniz bulanırken, ergenlik çağlarını yaşayan çocuklarımız için ne denli beyin bulandırıcı olduğunun adımı koymaya bile gerek yok. Saatlerce birbirleri hakkında çıkarımlar yapan ve komplolar planlayan insanlar arasında 'taraf tutuyor olmak' bile başlı başına kabus değil mi? Yarışmacıların yarı çıplak ordan oraya koşturmalarına değinmiyorum bile.

ANİMASYONLAR MASUM MU?

■ Görsel bombardıman, evimizde düğmesini açıp kapatmamızla ancak muhatap olduğumuz televizyonla kalmıyor. Heyecanla gittiğimiz, çocuklarımız için iyi bir etkinlik olacağını düşündüğümüz sayısız animasyon filminde vurgulanan eşcinsellik, çocuklarımızın zihinlerinde nasıl yankı buluyor olabilir sizce? Diğer arkadaşlarından 'farklı' ve mutlaka iyi kalpli 'kıvrık' karakterin maceralarını heyecanla takip eden çocukları düşünün. Ya farklılığın iyilikle eşdeğer olduğunu kabullenmeye başlamışlarsa? Gazeteler, radyolar, televizyonda en ciddi alan olarak gördüğümüz haber programları... Hepsi, yaşadıkları toprakların kültür ve inanç çerçevesine aykırılık yapmak adına ant içmiş gibiler. Korunmak mı dediniz? İmkansız değil ama evet kolay da değil.

EVLAT MESLEĞİ DEDİĞİMİZ

■ Dindar kesimin toplumsal hayattan soyutlanmak istendiği yılları iliklerine kadar hisseden insanlarız biz. Elimizden kayıp giden elbette sadece öğrenciliklerimiz, kariyerlerimiz olmadı. Ahlaki değerleri hiçe sayanların verdiği kararların sonucu olarak bugün medya çığıından çıkmışsa, bunun karşı atağını yapmak zor da olsa imkansız değil. Doktorluk, mühendislik hala hemen bütün anne babaların hayalini kurduğu bir 'evlat mesleği'. Fakat son yıllarda görsel sanatlara dindar kesimden de ilginin artması ve 'düzeyli' yapımların artık bir elin on parmağını geçtiğini görüyor olmamız, ideallerimize yön verirken farklı alanlarda da 'işe yarar' olunabileceğini ispatlıyor. Çünkü evet, televizyonu kapatmak, eve sokmamak çare değil. Artık ortaokul çağındaki bütün çocukların elinde oyuncak olan akıllı telefonlarla başa çıkmak diye bir şey yok. En iyi filmi çekip otoritelerin bile reddedemeyeceği ödülleri almak, en düzeyli çizgi filmlere imza atıp ailece izlemek, en doğru gazetecilikte tarihe geçmek var.

iHL'li şair ŞEREF AKBABA

SELİM CAYIK

Yrd. Doç. Dr.

ŞEREF AKBABA

1959 yılında Erzurum'da doğdu. Erzurum İmam Hatip Lisesi ve Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi mezunu. Son 20 yılı Kadıköy İmam Hatip Lisesi'nde olmak üzere, Adana'da ve İstanbul'da çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. Özel Birikim Eğitim Kurumlarının kuruluşunda yer aldı ve 7 yıl yönetim kurulu başkanlığı görevini yürüttü. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim dalında lisansüstü çalışmalarını tamamlayarak iletişim doktoru oldu. Lise yıllarından beri gençlik faaliyetlerinin içinde yer aldı. Sohbetler ve seminerlerle bu faaliyetlerini sürdürmektedir. ESKADER tarafından 2014'te yılın dergisi seçilen ve 16. yılında yayınına devam eden Ay Vakti Dergisi'nin Yayın Yönetmenliğini sürdürmektedir.

Halen Kırklareli Üniversitesinde öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Yayınlanmış Eserleri

Uluslararası İletişim (Kollektif)

Kar Mumu (Deneme)

Ay Vakti'nde Konuşmalar (Söyleşiler)

Ay Olun İnsanlar (Şiir)

Milli Eğitim Bakanlığınca 2015-2016 öğretim yılında İmam Hatip Lisesi son sınıflarda okutulan "**İslam Kültür ve Medeniyeti**" ders kitabını bir grup arkadaşıyla hazırladı.

Erzurum İmam-Hatip Lisesi'nde Okurken Hamidullah Hoca'yı Dinlemek Nasip Olmuştu

Muhammed Hamidullah "İslam Peygamberi" ve benzeri birçok eserin müellifi. Dahası, İslam dünyasının son yüzyıldaki önemli âlimlerinden biri. Erzurum İslami İlimler Fakültesi'nde misafir öğretim üyesi olarak görev yaptığı yıllarda İmam Hatip Lisesi'nde öğrenciydim. 1975-78 arası, hangi yıl olduğunu hatırlamıyorum, okulumuza konferans için teşrif etmişlerdi.

Kim davet etmiş, vesile olmuş, organizasyonda yer almışsa Allah onlardan razı olsun, Hamidullah hocamıza da Allah rahmet eylesin.

Bu ne güzel davet, ne güzel misafirdi öyle.

Okulun zemin katta çok amaçlı bir salonu vardı. Kışlar uzun sürdüğünden, soğuk havalarda İstiklal Marşı törenleri, içeri alınma merasimleri burada yapılırdı. Okulun kantini de burasıydı. Bütünlemeye kalan öğrencilerin sınavları da yaz aylarında bu salonda yapılırdı ve ben de müdavimlerindendim. Pinpon masaları ve bir de anma programları için sahne vardı.

Konferans olduğunu bu salona indirilince öğrendik.

Cuma namazı için koridor oluşturup öğrenciyi okulun mescidine yönlendiren son sınıf abiler, bu tür programlarda da aktiftiler ve sözleri dinlenirdi. Öğretmenlere bir şekilde yardımcı olurlardı.

Dünya çapında bir âlim olduğu bilgisine okuldaki konferans sonrası vakıf olduğumuz, eserleriyle lise sonrasında tanıştığımız; ince, uzun boylu, sakallı ve nurani yüzüyle bu güzel insanı sahnede görmenin mutluluğunu o gün değil, yıllar sonra, işin farkına vardığımızda yaşamıştık.

Hamidullah hocayı kısa bir takdimden sonra, Hoca Fransızca konuştu, Dr. İhsan Süreyya Sırma da tercüme ederek aktardı. Yedi lisan bildiği ve 20 den fazla lisanı anladığı biliniyordu.

Selam verdi, Türkçe hal hatır sordu ve Fransızca konuşmaya başladı. İlk olarak salona bir soru yöneltti.

İlk olarak salona bir soru yöneltti.
"Peygamberimiz ilk Cuma namazını nerede kıldırıldı?"

Öğrenciler arasında fısıldaşmalar ve birkaç sesli cevap; "Kuba Mescidi'nde", "Ranuna Vadisi'nde", "Cuma Mescid'inde" gibi...

Cevapları aldıktan sonra tebessüm etti ve sorunun cevabını vererek **"Kuba'daki konaklama sürecinden sonra, Medine'ye doğru yola çıktığında, Ranuna Vadisi'nde ilk Cuma namazını kıldırıldı"** demiş ve bu minval üzere de konuşmasına devam etmişti.

"Peygamberimiz ilk Cuma namazını nerede kıldırıldı?"

Öğrenciler arasında fısıldaşmalar ve birkaç sesli cevap; "Kuba Mescid'inde", "Ranuna Vadisi'nde", "Cuma Mescid'inde" gibi...

Cevapları aldıktan sonra tebessüm etti ve sorunun cevabını vererek "Kuba'daki konaklama sürecinden sonra, Medine'ye doğru yola çıktığında, Ranuna Vadisi'nde ilk Cuma namazını kıldırıldı" demiş ve bu minval üzere de konuşmasına devam etmişti.

Hamidullah Hoca'yı da, bu diyalogo da hiç unutmadım.

Üniversite'nin ve İmam-Hatip'in şehre giden yaya yolu bir yerde keşişiyor. Sahnede gördüğümüz bu güzel insanla şehre doğru yürürken birkaç defa karşılaşmış, selam vermiş, elini öpmeye yeltenmiş, tebessüm eden nurani simasını da hatırdan çıkarmamışım.

Erzurum İmam-Hatip'te öğrenciyken Hamidullah Hoca'yı tanımış ve dinlemişiz.

Daha ne olsun.

Sultanım

Şeref Akbaba

*Zeylnameleri buruşturdum askıdadır
Hint kumaşı değil koruyan soğuktan beni
Afrika çölünde soğutulmuş da değilim
Bakır işlemeli alın yazısıyım insanlığın
Derbeder yalnızlığımdır kapında nöbet
İkinci sesiyim aşk yağmurlarının
Himmet salâsına işaret buyur
Seke seke kapındayım sultanım*

*Dil yakan ovasında yeter şüphelerim
Yeter takıldığı bulutlarıma müfrezenin
Sendeledim depreminde yüreğimin
Yunus çadırında ikinci söyleşileri
Sığındım güneşine Mevlana'nın
Yıkanmak lütuf sayılır göz ummanında
Sıra sıra serviler ve and içen zeytin
Dağlarımın süsü leylak esintin
Burcu burcu kokundayım sultanım*

*Ne var uzağında barınacak aşkın
Değer mi zaman öyküsüne yaprakların
Çiselenir de sanırsın kırağı yaz yağmurudur
Kar düşer de beyaz örtüsü dağların
Yalancı sabah aydınlık müjdeler yalnız
Asırlara bağlıdır hilkati insanlığın
Sonsuzluk kayda alınır alnında insanlığın
Sırrı ezel ve ebed oluşundan dolmaktır
Bütün varlığımla yapındayım sultanım*

*Diriliş ölüm öncesi onda var olmaktır
Var olmak ölüm sonrası onda dirilmektir
İçinizden biriyim ve ölümlüyüm demiştin
Bende ölüm korkuları sindiren bakıştır
Dakikalara yazılı bilinmez nakıştır
Sana ayarlanmışım, korkudan azadeyim
Sağa sola çarpsam da tapundayım sultanım*

Habil Duruşu

Küresel sistem İslam'ı ve Müslümanları terörize ederek hem dünyadaki algılarını kötülemekte, İslami değerleri aşağılamakta ve ihtilafları düşmanlığa çevirip körüklemekte hem de Müslümanları iç çatışmalara itmekte ve birbirleriyle savaştırmaktadır.

"Andolsun ki, sen öldürmek için bana elini uzatsan bile, ben sana öldürmek için el uzatacak değilim. Ben, alemelerin Rabbi olan Allah'tan korkarım."

(Maide, 5/28)

"İyilikle kötülük bir olmaz. Sen, fenalığı en iyi şekilde sav. O zaman göreceksin ki; seninle arasında düşmanlık bulunan kişi bile yakın bir dost gibi oluvermiştir."

(Fussilet, 41/34)

"Muhammed Allah'ın Resulüdür. Ve onunla birlikte olanlar, küffara karşı kararlı zorlu, kendi aralarında ise merhametlidirler..."

(Fetih, 48/29)

"Yakında büyük fitneler olacak, o fitnelerde (yerinde) oturanlar ayakta kilerden, ayakta kiler yürüyenlerden, yürüyenler koşanlardan daha hayırlı olacaklar. Kim o fitne içinde bulunmuş olursa, ondan uzak dursun. O zaman bir iltica yeri, sığınacak mekan bulursa ona sığınsın."

(Buhari, VIII, 92)

"Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler."

(Buhari, Edep 27)

● slam dünyasının ve Müslümanların bugün içinde buldukları şartlar ve onların mevcut halleri bizleri derin derin düşündürmektedir. Herhalde İslam tarihinde hiç bu kadar çok sayıda ve çok çeşitli yerlerde farklı grupların birbirleriyle savaştıkları bir dönem olmamıştır. Neredeyse Müslümanın Müslümana yaptığı gavur gavura yapmamaktadır. Bu durum çok iyi irdelenmeli, analiz edilmeli ve arka planı yakalanmalıdır. Zira Müslümanın Müslümanla iyi geçinmesi ahlaki bir gerekliliktir.

Küresel sistem İslam'ı ve Müslümanları terörize ederek hem dünyadaki algılarını kötülemekte, İslami değerleri aşağılamakta ve ihtilafları düşmanlığa çevirip körüklemekte hem de Müslümanları iç çatışmalara itmekte ve birbirleriyle savaştırmaktadır. Özellikle etnik ve mezhebi farklılıkları derinleştirerek kışkırtmakta ve gerçekte bir rahmet, bir imkan olan bu zenginlikleri adeta bir savaş vesilesi kılmaktadır. Batının ve işbirlikçilerinin bu savaşı ahlaki İslami değerleri yok etme savaşıdır.

Gerçekte İslam dünyası bugün büyük bir saldırı altındadır. İslam dünyasının yaşadığı bu topyekun saldırı tarihsel olarak Batı'nın doğuya üçüncü büyük toptan saldırısıdır. Bunlardan birincisi 12. ve 13. yüzyıllarda yapılan haçlı savaşlarıdır. İkincisi

TEMEL HAZIROĞLU

1914'lerde Osmanlı Devletini işgal üzerinden yapılan Birinci Dünya Savaşıdır. Her iki topyekun saldırı da milletimizin eşsiz direnişi ve savunmasıyla püskürtülmüştür. Ancak zalim ve emperyalist güçler bu kez biraz farklı bir yöntemle geliyorlar. Zira geçmişteki iki büyük saldırıda doğrudan, dışardan ve cepheden geldiler. Ve derslerini alıp gittiler. Bugün yaptıkları üçüncü büyük saldırıda ise yöntem değişikliğine gittiler. Artık cepheden mertçe savaşmak yerine İslam dünyasının içine fitne ve fesat sokarak, iç karışıklıklar çıkararak kendilerine uygun ve bağlı kişi ve gruplar oluşturdular. Bunları ayrı ayrı hem fitneye örgütlediler hem de silahlandırdılar. Kendileri direkt savaşa girmeden onlar üzerinden bir tür vekalet savaşları başlattılar. Ve artık düşman yakınımızda, içimizde konumlandırılmış ve alabildiğine güçlendirilmiş bir vaziyette bekliyor ve gerektiğinde saldırıyor.

Bu durumu sadece Batı'nın (ABD, AB, Rusya, Çin, İsrail, vb.) zalim tutumu ile açıklayamayız. Evet, Batı'nın bunda büyük payı var. Bunu da Batılı yöneticiler zaman zaman, "Bu bir haçlı savaşıdır, bundan böyle savaş Batı ile İslam arasında değil, İslam ile İslam arasında olacaktır" diyerek ağızlarından kaçırmakta ve itiraflarla dile getirmektedirler. Ancak bizler Batının bu tutumunu unutmadan, kendimize de yakından bakmalıyız.

İslam dünyasındaki iç çatışmaları durdurmanın ve Müslümanlar arasındaki ihtilafları aşmanın bir yolunu bulmak gibi bir sorumluluğumuz var. Bir aydın olarak bu bizim için bir “sosyal görev”dir.

Hızlı, etkin, derin ve güçlü bir öz eleştiri yapmalı, uyanmalı, silkinmeli ve kendimize gelmeliyiz.

İmam Gazali İhya adlı kitabında “sosyal görev” olarak tanımladığı bir durumdan, tarihsel bir görevden bahseder. Gazali, her çağda yaşayan Müslümanın öncelikle kendisinin yapmakla mükellef olduğu görevleri (farzı ayın) yerine getirmesi gerekir, der. İlave olarak da o çağda toplumun yapmakla mükellef olduğu görevleri (farzı kifaye) araştırmalı ve onların içinde kendi yapabileceklerini bulup keşfetmeli ve onları yapmalıdır, der. Zira kitapta geçtiği gibi insan takati oranında sorumludur. Gazali toplumun görevi olup da bizim yapabileceğimiz görevleri farzı ayın olarak görüyor ve onu “sosyal görev” olarak tanımlıyor. Bugün

sanki bu kavramı iyice anlamamanın, özümsemenin ve uygulamanın zamanı gelmiştir, diye düşünüyoruz. İslam tarihinde dramatik sonuçlar veren ve bugün de yaşanan çatışmalar kaderimiz değildir. Evet, olanda hayır vardır. Ancak geçmişte olanlar bugün için bize ders vermeli ve gelecek inşasında tasavvurumuzu güçlendirmelidir. Bu çerçevede İslam dünyasındaki iç çatışmaları durdurmanın ve Müslümanlar arasındaki ihtilafları aşmanın bir yolunu bulmak gibi bir sorumluluğumuz var. Bir aydın olarak bu bizim için bir “sosyal görev”dir. Evet, sosyal görevin bir gereği olarak, yeni ve özgün bir fikriyat ve duruş oluşturmak, geliştirmek ve yaşamak kaçınılmaz gözükmektedir. Biz bugün için bu özgün duruşa “Habil Duruşu” diyoruz.

“Habil duruşu” köklerini ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Adem’in çocuklarının ihtilafından alan bir duruştur. Bilindiği gibi Hz. Adem’in oğulları Habil ile Kabil bir konuda ihtilafa düşmüş ve aralarında anlaşmazlık çıkmıştı. Bu anlaşmazlıkta Habil’in tavırı çok önemli ve ders vericidir. Habil kardeşi Kabil ile ihtilafını çözmek ve onun saldırısını durdurmak için asil ve onurlu bir duruş sergilemiştir. Kardeşinden gelen saldırıya karşı, değil saldırmak nefsi müdafa dahi yapmayı uygun görmemiştir. Adeta kardeş kanı akması için pasif kalmayı tercih etmiş, öldürülmeyi bile göze almıştır. Bu duruş, sana bir tokat atana diğer yanağını uzat anlamında değil aksine her türlü kavgayı ve doğabilecek her türlü fitneyi engellemek anlamında onur ve asalet dolu bir duruştur. Bugün bu asil duruş, Müslüman-Müslüman ilişkisinde büyük bir imkan olabilir. Bir imkan olmanın ötesinde bu duruş aynı zamanda Hz. Peygamberin^(sav) fitne zamanlarında tavsiye ettiği tutum ve davranış için güzel bir örneklik de olabilir.

Müslüman-Müslüman ilişkilerindeki bu asil duruşu, Müslüman-Kafir ilişkilerinde tebliğ ve nefsi müdafa üzerinden ve Müslüman-Harbi ilişkilerinde ise savunma ve barış üzerinden geliştirmek, derinleştirmek ve yaygınlaştırmak gerekir.

İşte “Habil Duruşu” dediğimiz budur. Habil duruşu, asalet ve bereket dolu bir duruştur. Habil duruşu, Müslümanlar arasındaki ihtilafları ve sorunları bitirecek, fitne fesadı durduracak, İslam Milletinin birliğini ve bütünlüğünü yeniden tesis edecek ve yeniden dirilişin kapılarını açacak bir duruştur.

Habil duruşu Müslümanca bir duruştur.

FIKRİ CUMHUR

Anadolu'nun Uluları

ULU CAMİ'LERİMİZ

“Cuma Camii” ve “Cami-i Kebir” olarak adlandırılan Ulu Cami’ler, Büyük Selçuklu Devleti döneminde İran ve Afganistan coğrafyası başta olmak üzere birçok beldede yapılmış. Günümüzde ise Anadolu’da bir çok şehrin ve ilçenin merkezinde ulu camilere ulaşmak mümkün.

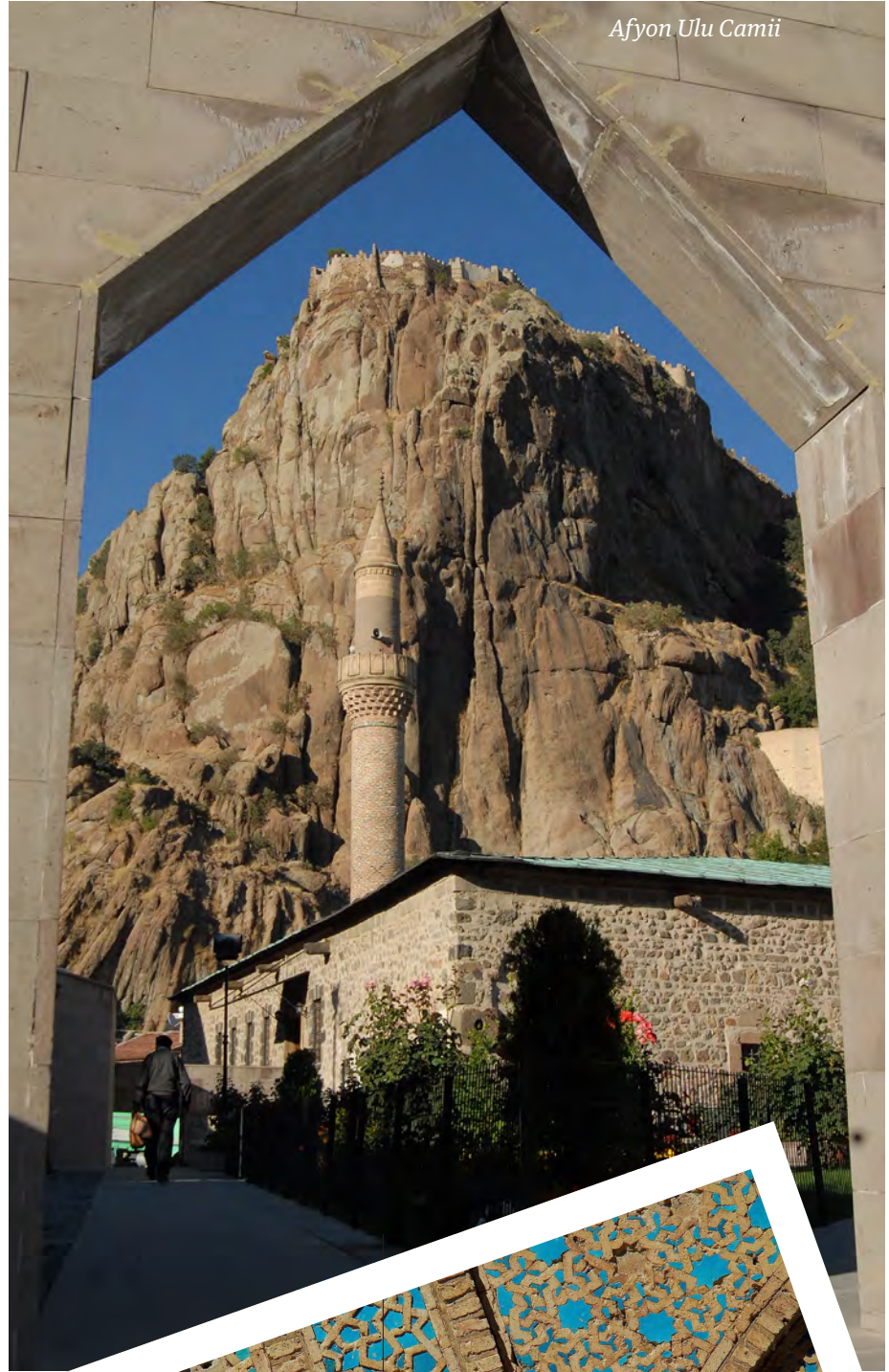
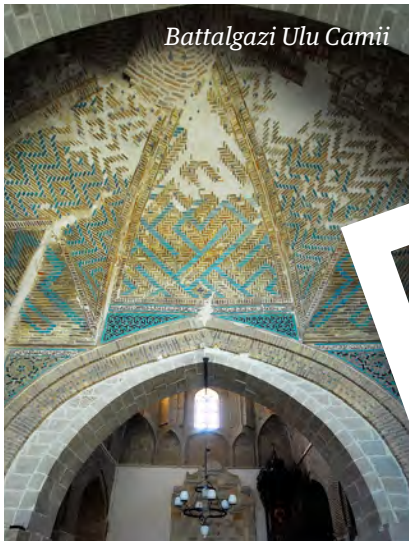
Afyon Ulu Camii

Ulu Cami dediğimizde doğal olarak ilk aklımıza gelen Bursa Ulu Cami'dir. Sonra kulak dolgunluğu ile aşına olduğumuz belki birkaç şehirde daha Ulu Cami

olduğunu söyleyebiliriz. Ancak internet üzerinde yaptığımız ufak çaplı bir araştırma ile kırtan fazla Ulu Cami'ye rastlayabiliyoruz. Kimi araştırmacıların çalışmalarına baktığımızda ise görüyoruz ki Anadolu'da il ve ilçe merkezlerinde 100'den fazla Ulu Cami var.

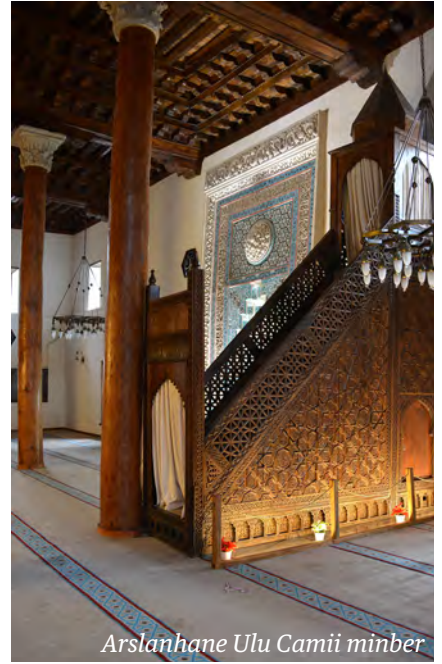
“Cuma Camii” ve “Cami-i Kebir” olarak adlandırılan Ulu Cami'ler, Büyük Selçuklu Devleti döneminde İran ve Afganistan coğrafyası başta olmak üzere birçok beldede yapılmış. Günümüzde Anadolu'da birçok şehrin ve ilçenin merkezinde ulu cami var. Beylikler, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde inşa edilen bu eserlerin büyük bölümü günümüzde de ibadete açık ve yine büyük kısmı şehrin en büyük camisi olma özelliğini halen koruyor.

Muazzam bir tarihi ve kültürel zenginliğe sahibiz. Neresinden tutsanız sizi büyük bir medeniyetin kalbine götüren bir birikim bu. Ulu Cami'ler bu birikimin sadece bir vechesi. Hepsini tek tek sıralayamayız ancak bu zenginliğe dikkat çekmek amacıyla tadımlık birkaçı örnek verebiliriz.

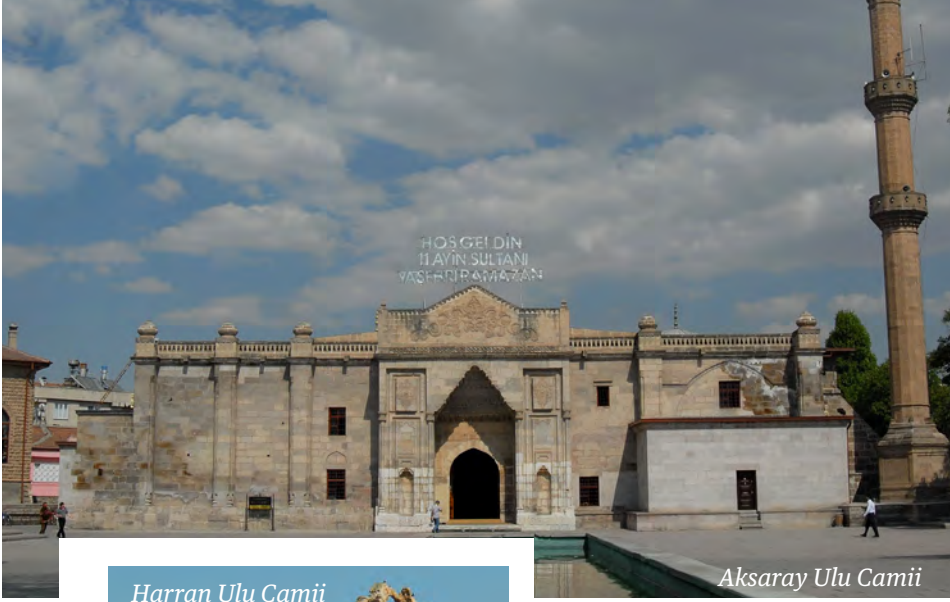

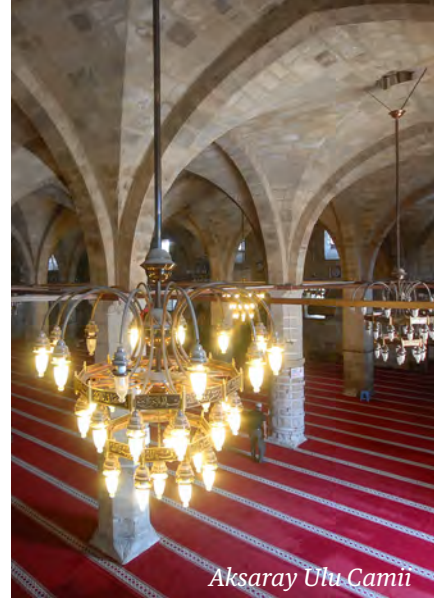
Battalgazi Ulu Camii

Arslanhane Ulu Camii minber

Aksaray Ulu Camii

Aksaray Ulu Camii

Harran Ulu Camii

AKSARAY ULU CAMİİ

Karamanoğlu Mehmed Bey Camii olarak da bilinen Aksaray Ulu Camii'nin kitabesinde, 1408-1409 yıllarında Karamanoğlu Mehmed Bey tarafından Mimar Mehmed Firuz Bey'e yaptırıldığı yazılıdır. Tipik bir Karamanoğlu eseri olan caminin en dikkate şayan tarafı ise; abanozdan yapılmış, Selçuklu devri ahşap işçiliğinin şaheser bir örneği olan minberidir.

DIYARBAKIR ULU CAMİİ

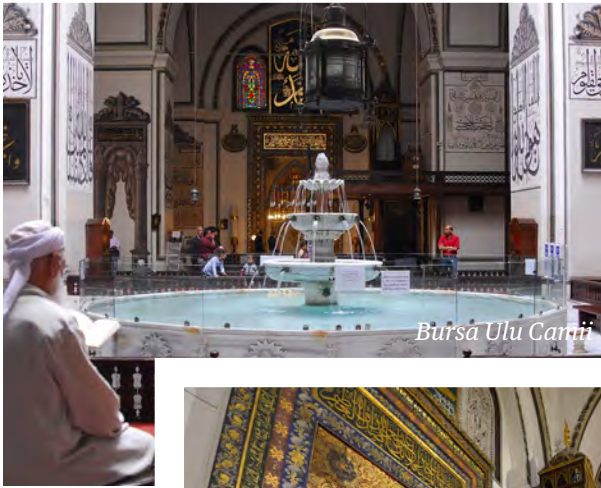
Evliya Çelebi'nin, hakkında "Öyle bir mükemmel yapıdır ki ondan daha düzgün, ondan daha sağlam yapılmasına imkân yoktur." dediği Diyarbakır Ulu Camii Diyarbakır'ın en önemli tarihî yapılarından biri. Diyarbakır, Hazret-i Ömer (r.a.) devrinde Anadolu'da fethedilen ilk İslam toprağıdır (639). Kiliseden çevrilen Diyarbakır Ulu Camii, fethedildiği günden bu yana Müslüman idareciler tarafından yönetilen ve Anadolu'da camiye çevrilen ilk mabettir.

Bitlis Ulu Camii

Edirne Ulu Camii

Bursa Ulu Camii

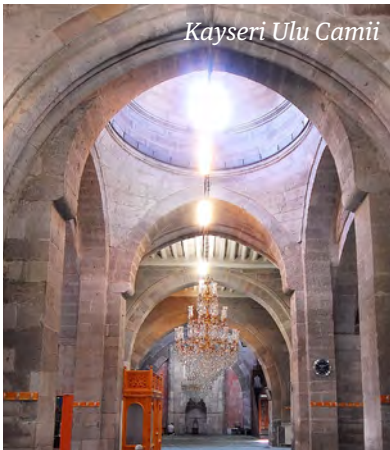
Edirne Ulu Camii

Bursa Ulu Camii

Eşrefoğlu Ulu Camii

Kayseri Ulu Camii

MANİSA ULU CAMİİ

Saruhan Bey'in torunu İshak Çelebi tarafından 1366 yılında Mimar Emet Bin Osman'a yaptırılmıştır. İnşasında kaba taş, tuğla ve bazı antik mimari unsurlar kullanılmıştır. Minberi, Beylikler dönemi Türk ahşap oymacılığının şaheserlerinden birisi olarak gösterilmektedir.

Eşrefoğlu Ulu Camii

Harran Ulu Camii

Konya Ulu Camii

DİVRİĞİ ULU CAMİİ

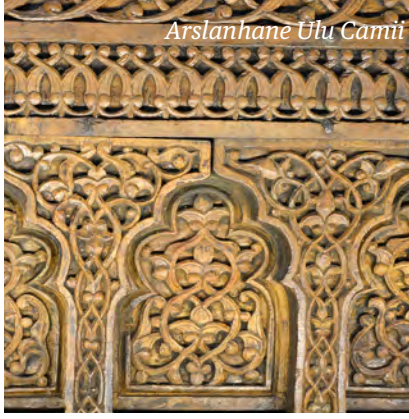
Sivas'ın Divriği ilçesinde bulunan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, cami, darüşşifa ve türbeden meydana gelen bir külliye. Anadolu Selçuklu Devleti'ne bağlı Mengücekoğulları döneminde inşa edilmiş. Selçuklu mimarisinin şaheserlerinden olan külliye 1228-1243 yılları arasında Baş Mimarın Muğis oğlu Ahlatlı Hürrem Şah tarafından inşa edilmiş.

kahramanmaraş Ulu Camii

MANİSA ULU CAMİİ

Spil Dağı'nın kuzey eteklerinde, şehre hâkim bir konumda yer alan külliye cami, medrese ve türbe ile kuzeydoğusundaki hamamdan meydana gelen Manisa Ulu Camii Saruhan Bey'in torunu İshak Çelebi tarafından 1366 yılında Mimar Emet Bin Osman'a yaptırılmış. İnşasında kaba yontu taş, tuğla ve bazı antik mimari unsurlar kullanılmış.

"Kalbin taştan, taş senin"

MELİHA ÖZSAĞLAMLAR

Taş, insan hayatının o kadar vazgeçilmez bir parçasıdır ki kendisinin yanı sıra hakkında söylenen deyim, şarkı, ağıt vs'nin de ucu bucağı yoktur. Sanki taşlar ve insan, birlikte bu uzun varoluş yolunu yürümüş gibi.

Anı yaşarken nesnelere kurduğum bağ nedense hatıralardan besleniyor. Hatıralarımda ne kadar kuvvetli bir tınıya sahipse o nesne, hayatımda o an var olmasa bile güçlü bir imge olarak varlığını sürdürüyor.

Hatıralar o nesnenin dolayımında belleğin kuytu köşelerinden tekrar hayatıma sızıyor.

Mesela beni taş üzerine düşünmeye sevk eden süreç bir tespih taşıyla başladı. Moda ya, bir süredir güzel bir tespih arıyordum Bilenler bilir, Hisarönü bunun için uygun bir yerdir.

Tezgahtara gözüme kestirdiğim birini gösterdim.

Satıcı o biraz pahalı, akik taşından, dedi. O, böyle der demez zihnimde bir hazine sandığı ve içinden etrafa yayılan yakutlar, zümrütler canlandı. Sahi bunlar hep değerli taşlardı ya da yarı değerli. Şimdi vitrinleri sahteleri süslüyor. Birçoğumuz hakikilerine ulaşamayız. Binlerce yıl önceki atalarımız gibi biz de değerli taşları seviyoruz. Bakmayın kadınların reklamlara aldanıp tüketim kültürünün kölesi olduğunu söyleyenlere. Kadını ya da erkek, taşlara ve pahalı takılara cümleten ve ezelden meraklıyız. Elbette erişebildiğimiz kadarına. Öyle olmasa muhafazakar gazetelerin reklam sayfaları erkekler için taşlı yüzük ve tespih reklamlarıyla dolar mıydı? Tek taş merakını modern zamanlara bağlayanlara naçizane biraz masal okumalarını öneririm.

Taş, hayatımızdaki varlığı en belirgin malzemelerden. Ama önceleri belki daha bir görünürdü. Yahut doğal hâliyle ön plandaydı. Bazen o hâllerile günümüze değin kalanlar oluyor. Benim karşıma Hisar'dan İkiçeşmelik'e doğru yürüyünce Koruluk durağındaki Roma yolu

denk geldi. İpekyolu'nun bir parçası. Yazık ki tam değerlendirildiğini söyleyemem. Ama varlıkları kadim bir geçmişin üzerinde olduğumuz hissini güçlendiriyor. Yaşadığımız bölgede böylesine eski izler varsa, o izler üzerinde hayata devam etmek bereketlenmeyi sağlıyor sanki. Taş bir yapı, taş bir minare, taş tapınak, taş köprü, zamana yenik düşerek sadece küçük bir parçası kalmış bir taş sur. Çoğumuz restore edilmediyse önünden neredeyse fark etmeden geçeriz. Restore edilenler de bazen eskiyi canlandırmak için eskici pazarına dönüyor. Bir kahve molası vermek amacıyla durduğumuz yerde bir de kulağımıza taş plaktan bir melodi değerse değmeyin keyfimize. Ama taş plaktaki ezgiye okey taşları da eşlik ediyorsa derinlemesine değil, yatay bir

düzlemde olduğumuz hissi pekiyor. Belki kalkıp dibek taşında öğütülmüş kahve aramanın zamanı gelmiştir. Şaşırmanın derim, ben dibek taşı hatıralarıyla büyüdüm. Evlerde bile vardı eskiden. Biz yetişmesek de annelerimiz gözlerini uzaklara dikerek, biraz mahzun biraz da neler gördük edasıyla, o günleri anlatırdı.

Dedemlerin bahçesindeki dibek taşı mesela, kahvesini alan gelirmiş, hem kahvesini öğütmeye hem sohbete. Koskoca ev müteahhide verilince dibek taşı ne oldu bilen yok. Gerçi peşine de düşen olmamıştı.

Tarihin en önemli yazıtlarından olan Orhun Kitabeleri dikili taşlar üzerine runik alfabeyle kazanmıştır. Türklerin savaşları ve tarihlerinden bahsetse de bir yanıyla ahlak risalesi gibidir. Bazen düşünürüm, atalarımın

yazdığı bu eseri görmek ne kadar heyecan verirdi. Hatta Venedik'e, dünyanın batı yakasına gidip maske, kule maketi alıp dönenleri duvarından bir parça getirmişti, hediyelik eşya olarak. Berlin duvarı bile şuncacık zaman öncesi, un ufak edilip pazarlanıyor.

Taş binalardan söz edince Sinop Cezaevi'ni geçemem. 4000 yıllık geçmişi olan taş bina yüzlerce yıl hapisane olarak kullanılmış. Girenin çıkamayacağı bir yapı.

Üç tarafı denizle çevrili hapisanede kimler yatmamış ki. Beni en çok hazin hikayesi ile Sabahaddin Ali etkilemişti, ve meşhur şiiri:

*Dışarıda deli dalgalar
Gelir duvarları yalar
Seni bu sesler oyalay
Aldırma gönül, aldırma.*

Taş üzerinden yolculuk yapıyoruz madem, eski mahkûmların taş kırmaya götürülüşü de hazin bir durumdur. Görkemli binaların, köprülerin, kervansarayların vs.'nin

altında binlerce mahkûmunun alın teri vardır. Tıpkı değerli taşların çıkarılmasında yok olan canlar gibi. İşin bu kısmı görünmeyen bir tarihtir. Görünen yüz ne kadar albenili ve cazipse, görünmeyen yüz o denli karanlık ve acı doludur. Bunlar bilinen tarih. Bir de tarihin derinlikleri var ki ilk akla gelen piramitler. Hiç bir hesap ve kitap bu devasa yapıları izah edemiyor. Belki de giz aramak boşuna. Giz ortaya konan ter ve verilen candadır.

Taş, insan hayatının o kadar vazgeçilmez bir parçasıdır ki kendisinin yanı sıra hakkında söylenen deyim, şarkı, ağıt vs.'nin

de ucu bucağı yoktur. Sanki taşlar ve insan, birlikte bu uzun varoluş yolunu yürümüş gibi. Kızmışız, *seni doğuracağıma taş doğursaydım*, demişiz. Sevmişiz, *yâre taş kalpli*, demişiz. Kutsal saymışız, *cennet taşı*, demişiz. Kimi zaman taşların sessizliğini ödünç almışız. Pişmanlıklar içinde başımızı taştan taşa vurmuşuz. Uzak olsun diye kötülükler, şerler, dağlara taşlara demişiz. Kaybolmuşuz hayatın derinliklerinde, ardımızda çakıl taşları bırakmışız. İlla ki biri bizi bulsun için. Çocuk olmuş, taş sektirmişiz maviliklerde bir diğeri fal taşı gibi açmış gözlerini. Taşı toprağı altın diye göç etmişiz yaban ellere. Kızdırınca

biri, taşı gedigine koyuvermişiz.
Vahşi olup taş basmışız gönümüzüze,
sevgiliyi duvarlar ardından
seyretmişiz. Mitolojilere konu olmuş
ağlayan kayalar.

En eski zamanlardan bu yana
hayatımızda var olan taş üzerine
yazılacaklar bitmez elbet. Meramımız
hayatımızı biraz derinlemesine,
biraz da yüzeysel yani an itibarıyla
alıcı gözle irdelemek. Sokak
aralarında yahut çarşı içlerinde ya
da evlerimizde, hayatın keşmekeşi
içinde yaşayakalırken başımızı
kaldırıp bizi çevreleyen atmosferi fark
etmek. Atmosfer bu anlamda hem bir
koruyucu kalkandır hem de hayatın
tek düzeliğinde bize nefes alma fırsatı
sunar.

O atmosferi hissetmemizi sağlayan
şair Osman Sarı der ki:

*Taş taş değil bağrıdır taş senin
Nereni nasıl yakınsı söyle bu ateş senin.*

**UNUTULAN
YILLARIN
UNUTTURULAN
KAHRAMANI:**

DELi HALiD PAŞA

KADIR YILMAZ

*42 senelik ömrünün 22 senesi,
eşkiyâlar, asiler ve düşmanlar
karşısında, savaş meydanlarında;
hep en ön safta, devletine,
milletine sadakatle, fedakârca ve
kahramanca hizmetlerle geçsin,
buna karşılık ölümü, Ankara'nın
göbeğinde, Millet'in Meclisi'nde ve
dost(!) kurşunuyla olsun...*

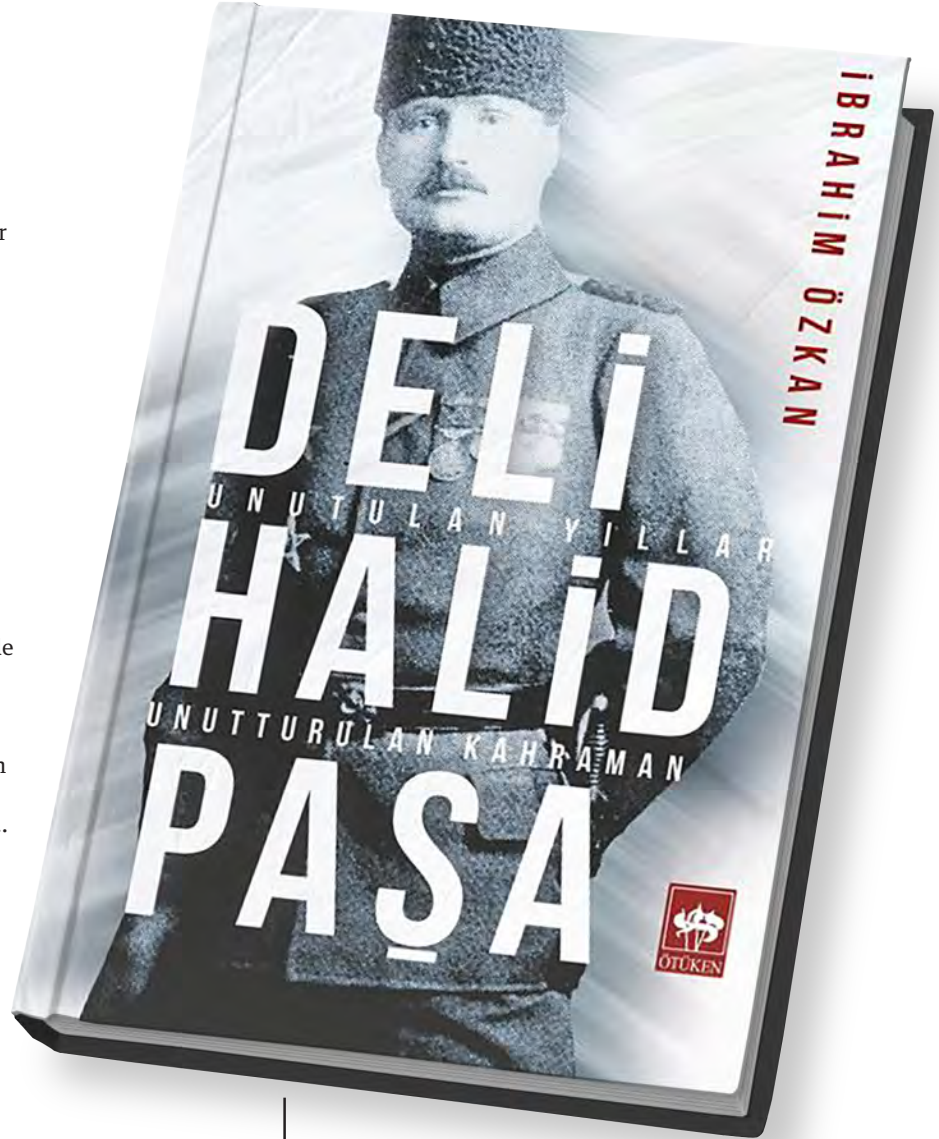
O smanlı'nın son savaşları, Trablusgarp, Balkan, Birinci Cihan Harplerinin hepsinde yer almış, İstiklâl Harbi'nin önce Doğu, sonra Batı Cephelerinde destanlar yazmış, Doğu Anadolu, Doğu Karadeniz ve Kafkaslar'da bütün planlarını, oyunlarını bozduğu İngilizler tarafından aranırken, Karadeniz Bölgesi'nde gönüllü milisler toplayıp eğiten, Kuva-yı Milliye teşkil eden bir Teşkilâtçı!...

*Olduğu yere,
yenilginin,
hezimetin,
bozgunun uğramadığı,
katıldığı hiç bir muharebeyi
kaybetmemiş bir Cihangir!...*

Aralık 1918 ve Ocak 1919'da kongreler tertipleyip, vatanın altı ilini (Artvin, Kars, Ardahan, Iğdır, Batum, Nahçıvan, Ahıska), içine alacak şekilde Cumhuriyet ilan ettiren bir Vatanperver!...

Katıldığı bütün harplerde, askerinin hep en önünde bulunduğu için aldığı 13 düşman kurşunu yarasını, gövdesinde şerefli madalyalar gibi taşıyan, "Vatan bizimdir, kaçan haindir, düşmana sırtını döneni vururum, ben dönersem siz de beni vurun!" diye emir verebilen, üzerinde taşıdığı iki tabancadan sağdakine namuslu, soldakine namussuz adını veren, namuslu ile düşmana, namussuz ile hainlere sıkan, düşman üstüne, Fetih Suresi'ni ezberden okuyarak gidebilen bir Serdengeçti!...

23 senelik subaylık mesleğinin 13 senesini, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde (Gaziantep, Mardin, Şırnak, Beytüşşebap, Tatvan, Sarıkamış) geçirmiş olan İbrahim Özkan'ın fevkalade akıcı ve samimi bir üslupla kaleme aldığı kitapta yalnızca Deli Halid Paşa'nın şahsi hayatını değil, aynı zamanda onun şahsında Türk milletinin son bir asırlık tarihî serüvenini de okuyacaksınız. Teşkilât-ı Mahsusa Gönüllü Alayları'nın kuruluşundan Anadolu'nun makus talihini değiştiren o destansı Kopdağı-Bayburt savunmasına, İstiklâl Harbi'nin en önemli ayrıntılarından Cumhuriyet'in kudretli paşaları arasındaki ilişkilere kadar son asır Türk tarihini bugüne akseden neticeleriyle birlikte bir solukta okuyacaksınız. Bu önemli eser Ötüken Neşriyat tarafından yayımlandı.

DELI HALİD PAŞA

Unutulan Yıllar, Unutturulan Kahraman
Biyografi | Hatrat | Armağan

İbrahim Özkan
Ötüken Yayınları

512 Sayfa | 3. Baskı

ilan

13. İslam Zirvesi Konferansı İstanbul'da gerçekleştirildi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "İhtilafları değil ittifakları, husumeti değil muhabbeti güçlendirmeliyiz. Çünkü yaşanan çatışmalardan, düşmanlıklardan zarar gören sadece Müslümanlar" dedi.

14 NİSAN

4 MAYIS

Avrupa'ya vizesiz seyahat için tarihi adım atıldı. AB Komisyonu, Türk vatandaşları için vizelerin kaldırılması yönünde tavsiye kararı aldı.

Arap Akademisyenler Birliği'nin organize ettiği "Teşekkürler Türkiye" programına katılan Dünya Müslüman Alimler Birliği Başkanı Yusuf el-Kardavi "Bugün teşekkürlerimizi sunma, var gücümüzle ona destek olma günü. Türkiye bizim şerefimizi ve izzetimizi taşıyor. Eğer Türkiye'yi ayakta tutarsak kendimizi ayakta tutmuş olacağız" dedi.

23 NİSAN

5 MAYIS

Ak Parti'nin 22 Mayıs'ta olağanüstü kongre kararı sonrası açıklama yapan Ahmet Davutoğlu aday olmayacağını açıkladı. Davutoğlu, "Cumhurbaşkanımızla son nefesime kadar vefa ilişkisini sürdürüleceğim. Hiç kimse benim ağızımdan Cumhurbaşkanımız aleyhine tek bir söz duymadı, duymayacak" şeklinde konuştu.

Kut'ül Amare Zaferi'nin 100. Yılı devlet zirvesinin de katıldığı çeşitli etkinliklerle kutlandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan "Binlerce yıllık tarihimizi neredeyse 1919 yılından başlatan bir tarih anlayışını reddediyorum" dedi.

29 NİSAN

8 MAYIS

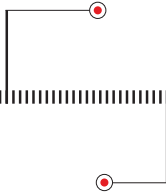
İsrail mahkemesince "şiddete teşvik" iddiasıyla 9 ay hapis cezasına çarptırılan 1948 Filistin İslami Hareketi lideri Raid Salah cezaevine girdi. tutuklanmasının "zalimlere karşı mücadelenin bir adımı" olduğunu belirten Salah "Tutuklanmak, zalimlere karşı mücadelenin bir adımıdır. Hapishaneye gitmeme rağmen zalimlere karşı ümmetin zaferinin geldiğine inanıyorum" dedi.

Bangladeş Cemaat-i İslami Lideri Rahman Nizami idam edildi. Kararın değişmesi için devlet başkanından af dilemeyi reddeden Nizami için halka sokaklara dökülürken Nizami'nin oğlu Nakibur Rahman "Babamız şehid oldu, onun yolunu takip edeceğiz" dedi.

10 MAYIS

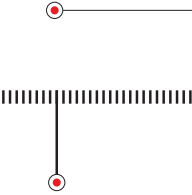
13 MAYIS

Diyarbakır'da büyük bir saldırı hazırlığı yapan PKK kamyonla taşıdığı 15 ton bombayı fark eden vatandaşlar teröristlere engel olamaya çalışırken kamyonun hainlerce patlatılması sonucu feci şekilde can verdi. 17 kişinin hayatını kaybettiği katliam Türkiye'yi yasa boğdu.

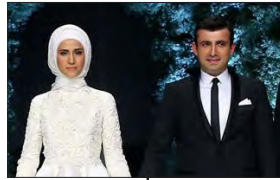
Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun yaptığı bir konuşmada başkanlık sistemini eleştirirken "Bir kişi konuşacak, Türkiye susacak. Böyle bir başkanlık sistemini kan dökmekten bu ülkede gerçekleştiremezsiniz" sözleri büyük tepki topladı.

11 MAYIS

14 MAYIS

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kızı Sümeyye Erdoğan ile iş adamı Selçuk Bayraktar dünya evine girdi.

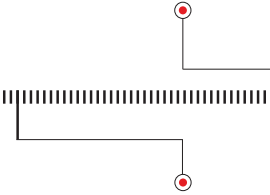
15 MAYIS

MHP'li muhaliflerin mahkeme kararına ve valiliğin "yapılamaz" açıklamasına rağmen başlattığı kongre girişimi sonuçsuz kaldı.

Brezilya'nın 17/25 Aralık'ı olarak nitelendirilen soruşturmalar sonucunda Devlet Başkanı Dilma Rousseff görevden alındı. Rousseff'in yerine getirilen Michel Temer'in ülkeyi küresel sermayeye teslim edeceği yorumları yapılıyor.

12 MAYIS

22 MAYIS

Ak Parti tarafından "genel başkan adayı" olarak ilan edilen Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım yapılan olağanüstü genel kurulda Genel Başkan olarak seçildi.

